

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd



Bakalářská práce

**Komparace financování obnovy kulturních památek
z Integrovaného operačního programu a Integrovaného
regionálního operačního programu**

Zuzana Bobková

© 2017 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Zuzana Bobková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Komparace financování obnovy kulturních památek z Integrovaného operačního programu a Integrovaného regionálního operačního programu

Název anglicky

Comparison of financing the renovation of cultural monuments from the Integrated Operational Programme and the Integrated Regional Operational Programme

Cíle práce

Hlavním cílem předkládané bakalářské práce je porovnat podmínky financování revitalizace vybraných kulturních památek ze strukturálních fondů v programovém období 2007–2013 a 2014–2020, konkrétně z Integrovaného operačního programu a Integrovaného regionálního operačního programu a zhodnotit uvedené operační programy jako finanční nástroj pro obnovu kulturního dědictví v České republice.

Metodika

Teoretická část bakalářské práce (jako předpoklad zpracování části empirické), vychází z prostudování teoretické literatury, odborných zdrojů, pramenů, kronik, materiálů a dokumentů o sledované problematice tak, aby bylo vymezeno základní pojmosloví pro studované oblasti rozvoje regionů, rozvoje venkova a kultury jako významného faktoru regionálního rozvoje. Propojení teoretické a empirické části tvoří sekundární a komparativní analýza dat o kulturním dědictví v České republice a o operačních programech zaměřených na obnovu kulturního dědictví v ČR, kterým byl v programovém období 2007-2013 Integrovaný operační program a v současném programovém období 2014-2020 jím je Integrovaný regionální operační program. V navazujícím, vlastním empirickém šetření, budou data, opírající se o teoretické zázemí práce a zjištění, učiněná v rámci sekundární a komparativní analýzy dat o dokumentech souvisejících s financováním obnovy kulturních památek (pomocí programů IOP a IROP) komparována s daty získanými pomocí polostrukurovaných rozhovorů s příjemci již realizovaných projektů (Národní centrum divadla a tance, Revitalizace areálu klášterů Český Krumlov, Vzorová obnova NKP Klášter premonstrátů Teplá) a manažery projektů v Centru pro regionální rozvoj České republiky s cílem zjistit a porovnat, jak vybraní dotazovaní vnímají změny podmínek pro žadatele v novém programovém období (2014–2020 oproti období 2007–2013). Veškerá získaná data budou zpracována, analyzována, vyhodnocena a interpretována.

Doporučený rozsah práce

cca 30 – 40 stran textu

Klíčová slova

regionální rozvoj, regionální politika, kultura, kulturní dědictví, památka, památková péče, Evropská Unie, strukturální fondy, Integrovaný operační program, Integrovaný regionální operační program, financování

Doporučené zdroje informací

Dokumenty a legislativní zdroje související s regionálním rozvojem.

Giddens, A.: Sociologie. Praha: Argo, 1999.

PEK, Tomáš. Financování provozu, údržba a obnova památek. Praha: Oeconomica, 2007.

VAJČNER, Jiří. Úvod do památkové péče: několik poznámek o historii památkové péče, zakládání ochrany věcí jako kulturních památek, evidenci památkového fondu, mezinárodním rozměru památkové péče a o dalších příbuzných oborech památkové péče v České republice a ve světě. Praha: Institut pro místní správu Praha, 2009. Skripta.

Velký sociologický slovník. Praha: Karolinum, 1996.

Wokoun, R., Malinovský J. a kol. 2008. Regionální rozvoj (Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování). Praha : Linde Praha, a. s., 2008.

ZÍDEK, Martin, Klusoň, Jiří. Zákon o státní památkové péči a jeho prováděcí předpisy s komentářem. Praha: ABF – nakladatelství ARCH, 2005.

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Lucie Kocmánková Menšíková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 30. 10. 2015

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 10. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 15. 03. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Komparace financování obnovy kulturních památek z Integrovaného operačního programu a Integrovaného regionálního operačního programu" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.3.2017

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Lucii Kocmánkové Menšíkové, Ph.D. za trpělivost, odborné vedení a cenné rady při zpracování této práce. Dále bych ráda poděkovala příjemcům dotace a manažerům projektu z Centra pro regionální rozvoj České republiky, kteří ochotně poskytly rozhovory.

Komparace financování obnovy kulturních památek z Integrovaného operačního programu a Integrovaného regionálního operačního programu

Souhrn

Hlavním cílem bakalářské práce je porovnat financování obnovy kulturních památek z Integrovaného operačního programu a Integrovaného regionálního operačního programu a zhodnotit uvedené operační programy jako finanční nástroj pro obnovu kulturního dědictví v České republice. Teoretická část vysvětluje základní pojmosloví, které s tématem souvisí. Empirickou část tvoří analýza dat v dokumentech souvisejících s financováním obnovy kulturních památek z uvedených dvou programů a empirické šetření o vnímání těchto rozdílů příjemci a manažery projektu. Analýza dat vede k vyhodnocení nejzásadnějších rozdílů mezi výše uvedenými operačními programy. Analýza ukázala, že největší změny se odehrály v oblasti financování. Na závěr analýzy jsou uvedené příklady úspěšných projektů v Integrovaném operačním programu. U těchto projektů bylo vyhodnoceno, že by nemohly být z Integrovaného regionálního operačního programu podpořeny ve stejné podobě. Empirické šetření bylo provedeno mezi příjemci dotace a manažery projektu u zprostředkujícího subjektu. Analyzovaná data rozhovorů ukázala, že příjemci a manažeři projektu vnímají změny v Integrovaném regionálním programu spíše záporně. Názory na některé změny se mezi těmito skupinami liší. Všichni dotazovaní se však shodli, že nejzásadnější změnou je změna typu financování na ex-post.

Klíčová slova: regionální rozvoj, regionální politika, kultura, kulturní dědictví, památka, památková péče, Evropská Unie, strukturální fondy, Integrovaný operační program, Integrovaný regionální operační program, financování

Comparison of financing the renovation of cultural monuments from the Integrated Operational Programme and the Integrated Regional Operational Programme

Summary

The main objective of the thesis is to compare the financing the renovation of cultural monuments from the Integrated Operational Programme and the Integrated Regional Operational Programme and assess these two operational programmes as an instrument for financing the recovery of cultural monuments in Czech republic. The theoretical part explains the basic terminology relating to the topic. The empirical part consists of data analysis in the documents relating to the financing of restoration of cultural heritage of the two programs and the empirical research on perceptions of these differences by the recipients and project managers. The data analysis leads to the evaluation of the most fundamental differences between the above mentioned operational programs. The analysis showed that the biggest changes have occurred in the financial area. At the end of the analysis are listed examples of successful projects in the Integrated Operational Programme. Evaluation of these projects showed that they could have not been supported in the same form by the Integrated Regional Operational Programm. The empirical survey was conducted between grant recipients and project managers at the intermediate entity. Analyzed data of interviews showed that recipients and project managers perceive changes in the Integrated Regional Programme rather negatively. Opinions on some changes between these groups differ. All respondents agreed, however, that the most fundamental change is changing the type of financing to ex-post.

Keywords: regional development, regional politics, culture, cultural heritage, monument, conservation, European Union, structural funds, Integrated operational programme, Integrated regional operational programme, financing

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	13
3 Regionální rozvoj	15
3.1 Cíle regionální politiky a její nástroje.....	17
3.1.1 Regionální politika EU a její cíle.....	17
3.1.2 Nástroje regionální politiky	19
3.2 Dokumenty regionálního rozvoje ČR a EU	20
3.2.1 Zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje.....	20
3.2.2 Strategie regionálního rozvoje ČR 2007-2013 a 2014-2020	21
3.2.3 Další dokumenty v rámci EU.....	22
4 Kultura a kulturní dědictví	27
4.1 Památka	28
4.1.1 Klasifikace památek v ČR	29
4.2 Památková péče v České republice	33
4.2.1 Legislativa památkové péče.....	33
4.2.2 Orgány a organizace státní památkové péče na území ČR.....	35
4.3 Financování obnovy kulturních památek v ČR.....	37
4.4 Souhrn teoretické části	38
5 Sekundární a komparativní analýza dat v dokumentech souvisejících s financováním obnovy kulturních památek (pomocí programů IOP a IROP).....	40
5.1 Programové dokumenty IOP a IROP	40
5.1.1 Výzvy v IOP a IROP na obnovu kulturního dědictví ČR.....	43
5.2 Pravidla pro příjemce a žadatele	44
5.2.1 Oprávnění žadatelé	45
5.2.2 Podporované aktivity	45
5.2.3 Struktura a způsob financování.....	46
5.2.4 Ostatní podmínky pro příjemce	48
5.3 Podání žádosti o dotaci v období 2007-2013 a 2014-2020.....	49
5.4 Hodnocení žádosti o podporu.....	50
5.5 Příklady úspěšných projektů IOP	52
5.5.1 Vzorová obnova NKP Klášter premonstrátů Teplá.....	52
5.5.2 Revitalizace areálu kláštera Český Krumlov	54
5.5.3 Národní centrum divadla a tance	55
5.6 Souhrn analýzy dat v dokumentech souvisejících s financováním obnovy kulturních památek z IOP a IROP.....	57
6 Empirické šetření o podmínkách dotace v IOP a IROP.....	60

6.1	Rozhovory s příjemci dotace.....	60
6.2	Rozhovory s manažery projektu u zprostředkujícího subjektu	62
6.3	Souhrn zjištění z empirického šetření	64
7	Závěr.....	66
8	Seznam použitých zdrojů	69
9	Přílohy	73

Seznam tabulek

Tabulka 1:	Limity obyvatel v jednotlivých úrovních NUTS	16
Tabulka 2:	Přehled cílů v Lisabonské strategii a strategii Evropa 2020	18
Tabulka 3:	Srovnání programových období 2007-2013 a 2014-2020 dle cílů a alokace	19
Tabulka 4:	Alokace České republiky pro programové období 2014-2020.....	20
Tabulka 5:	Strategické a programové dokumenty regionálního rozvoje EU a ČR.....	20
Tabulka 6:	Operační programy v období 2007-2013.....	24
Tabulka 7:	Operační programy v období 2014-2020.....	25
Tabulka 8:	Prioritní osy v IOP a IROP včetně alokace.....	25
Tabulka 9:	Počet památek v ČR podle druhu památky.....	29
Tabulka 10:	Památky UNESCO v ČR	31
Tabulka 11:	Státy s největším počtem památek UNESCO	32
Tabulka 12:	Počty památek UNESCO na rozlohu státu	32
Tabulka 13:	Počet památek UNESCO podle počtu obyvatel.....	33
Tabulka 14:	Mezinárodní Úmluvy platné pro ČR.....	34
Tabulka 15:	Možnosti financování obnovy kulturních památek.....	38
Tabulka 16:	Komparace programových dokumentů IOP a IROP.....	41
Tabulka 17:	Přehled prioritních os a oblastí intervence v IOP a IROP.....	42
Tabulka 18:	Komparace výzev na obnovu kulturních památek v IOP a IROP.....	43

Tabulka 19: Rozdíly v podmínkách dotace z IOP a IROP	44
Tabulka 20: Podíl spolufinancování ve 13. výzva IROP	48
Tabulka 21: Žádost o dotaci v období 2007-2013 a 2014-2020	49
Tabulka 22: hodnocení žádostí o podporu	51
Tabulka 23: Položkový rozpočet obnovy kláštera premonstrátů Teplá	53
Tabulka 24: Položkový rozpočet obnovy klášterů Český Krumlov	55
Tabulka 25: Položkový rozpočet Národní centrum divadla a tance	56
Tabulka 26: Charakteristika dotazovaných příjemců.....	60
Tabulka 27: Charakteristika dotazovaných manažerů projektů	62
Tabulka 28: Změny v IROP dle příjemců a manažerů projektů	64

1 Úvod

Mezi projekty na které má Česká republika možnost čerpat finanční prostředky z evropských fondů patří i projekty na obnovu kulturních památek, kterými se zabývá tato bakalářská práce.

Důvodem výběru tohoto téma byla vlastní zkušenost jako projektového manažera u projektů na obnovu kulturního dědictví. Dalším důvodem je dlouhotrvající problém nevyužívaného nebo chátrajícího kulturního dědictví v ČR.

V České republice se nachází přes tři sta kulturních a přírodních památek a dvanáct památek je zapsaných na seznam UNESCO, jako kulturní dědictví ČR. Kulturní dědictví tvoří nedílnou část bohatství České republiky a není důležité jen z hlediska historického, ale i vzdělávacího a ekonomického. Aby mohlo být plně využíváno, je potřeba o něj pečovat. Potřebná péče vyžaduje množství finančních prostředků, které většina provozovatelů obvykle nemá a je možné je získat také pomocí dotace ze strukturálních fondů, která byla poskytována v programovém období 2007 – 2013 v rámci Integrovaného operačního programu (IOP) a v současném programovém období 2014 – 2020 je poskytována v rámci Integrovaného regionálního operačního programu (IROP).

Bakalářská práce se věnuje porovnání výše uvedených programů, ze kterých je možné čerpat finanční prostředky na obnovu kulturního dědictví. V Integrovaném regionálním operačním programu (IROP) jsou některé podmínky příznivější k žadatelům oproti Integrovanému operačnímu programu (IOP) (např. méně povinných aktivit), ale na druhou stranu je zde i částečné spolufinancování u konkrétních skupin příjemců, kdežto v Integrovaném operačním programu (IOP) bylo hrazeno 100% způsobilých výdajů z dotace u všech typů příjemců. Takových rozdílů je celá řada a ovlivňují rozhodnutí žadatelů, zda podat žádost o dotaci či nikoliv. Tím největším rozdílem, který může odradit soukromé subjekty od podání žádosti je změna financování z ex-ante na ex-post.

Přechod na nové programové období není v mnoha ohledech jednoduchý. Přichází změny jak pro příjemce dotací, tak i pro poskytovatele dotace a často je těžké se ve všech změnách zorientovat a řídit se novými pravidly. Zpracování této bakalářské práce tedy umožní identifikovat největší rozdíly v novém programovém období a případné problémy, které by s sebou mohly přinést. Využití poznatků z této bakalářské práce, tak mohou využít

příjemci dotací při zpracování nové projektové žádosti i zaměstnanci poskytovatele dotace při jejich administraci.

2 Cíl práce a metodika

Hlavním cílem bakalářské práce je porovnat financování rekonstrukce vybraných kulturních památek ze strukturálních fondů v programovém období 2007 – 2013 a 2014 - 2020, konkrétně z Integrovaného operačního programu a Integrovaného regionálního operačního programu a zhodnotit uvedené operační programy jako finanční nástroj pro obnovu kulturního dědictví v České republice.

Na výchozí informace o sledované oblasti se zaměřuje teoretická část, kterou tvoří jednak informace regionálnímu rozvoji ČR a EU a dále pak informace o kultuře, kulturních památkách a památkové péči v ČR. Cílem teoretické části je vysvětlení pojmů souvisejících s danou problematikou. Budou uvedeny informace o kultuře, kulturních památkách, fondech EU, ale také o základních strategických dokumentech regionálního rozvoje souvisejících s fondy EU a s Operačními programy, které se zaměřují na financování obnovy kulturního dědictví – Integrovaný operační program a Integrovaný regionální operační program. K dosažení tohoto cíle byla využita odborná literatura, ale také elektronické zdroje v podobě internetových stránek o strukturálních fondech EU a jednotlivých operačních programech.

Propojení teoretické a empirické části tvoří sekundární a komparativní analýza dat v dokumentech souvisejících s financováním obnovy kulturních památek. Sekundární analýza dat bude zaměřena na operační programy zaměřené na obnovu kulturního dědictví ČR, kterým byl v programovém období 2007-2013 Integrovaný operační program a v současném programovém období 2014-2020 jím je Integrovaný regionální operační program. Sekundární analýza dat bude provedena na základě dostupných dokumentů souvisejících s památkovou péčí v České republice a výše uvedenými programy. Jako základ pro sekundární analýzu dat bude využit programový dokument obou OP a dále budou využity také relevantní dokumenty k IOP (příručka pro příjemce a žadatele pro 1. výzvu) a IROP (Obecná pravidla pro žadatele a příjemce pro IROP a Specifická pravidla pro žadatele a příjemce pro 13. Výzvu pro specifický cíl 3.1).

Cílem empirické části je porovnání podmínek pro žadatele dvou konkrétních výzev (1. Výzva IOP a 13. Výzva IROP) pro obnovu kulturního dědictví. Jsou zde konkrétně uvedeny rozdíly mezi dotacemi z výše uvedených dvou operačních programů (IOP, IROP) na obnovu kulturních památek v programovém období 2007-2016 a 2014-2020, dále

postup podávání žádosti o dotaci v obou programových obdobích o hodnocení podané žádosti. V každé z těchto oblastí budou uvedeny nejdůležitější rozdíly mezi programových období 2007-2013 a období 2014-2020. Dále se empirická část věnuje podmínkám pro příjemce, jako jsou oprávnění žadatelé, způsob financování, způsobilé výdaje apod. Také jsou uvedeny příklady úspěšných projektů z programového období 2007-2013, na které jsou aplikovány podmínky financování v IROP a následně zhodnoceno, zda mají takto sestavené projekty šanci být podpořeny ve stejné podobě i v programovém období 2014-2020.

Pomocí techniky polostandardizovaných rozhovorů s příjemci již zrealizovaných projektů (Národní centrum divadla a tance, Revitalizace areálu klášterů Český Krumlov, Vzorová obnova NKP Klášter premonstrátů Teplá) a manažerů projektů v Centru pro regionální rozvoj České republiky bude zjištěno, jak zájmové osoby vnímají změny podmínek pro žadatele v novém programovém období, a které změny by mohly být podle jejich názoru problematické při administraci budoucích projektů.

Informace k projektům budou získány z veřejně dostupných informací. K tomuto účelu budou použity internetové stránky žadatele nebo projektu a seznam projektů z internetových stránek strukturálních fondů. Další podklady budou získány z Kronik projektů vypracovaných příjemci, které obsahují informace o projektu.

V rámci této práce není možné obsáhnout celou problematiku financování obnovy kulturních památek. Může však pomoci identifikovat největší rozdíly a případné problémy pro nové projekty v programovém období 2014-2020.

3 Regionální rozvoj

První kapitola bude věnována regionálnímu rozvoji. Před vysvětlením samostatného pojmu regionální rozvoj je nejprve potřeba se seznámit s pojmy region a rozvoj.

Region je územní celek, který je pomocí jednoho či více znaků (kritérií) vyčlenitelný z širšího území. Obvykle je pomocí těchto znaků vymezován pro konkrétní účel, nebo mu v uspořádání území přísluší konkrétní funkce (Metodická podpora regionálního rozvoje, 2016). Proces vymezování regionů nazýváme regionalistika. Regiony lze dělit podle různých hledisek. Z hlediska vzniku regionů rozlišujeme administrativní, účelové a programové regiony. Administrativní regiony jsou vymezeny pro potřeby výkonu státní správy a územní samosprávy. Účelové regiony jsou vymezovány pro řešení určitých problémů, většinou pouze na určitou dobu. Programové regiony jsou vymezeny pouze pro určitý rozvojový záměr nebo strategii. Z hlediska stejnorodosti lze regiony dělit na heterogenní a homogenní. Homogenní regiony sdružují jednotky se stejnou nebo podobnou vlastností. V rámci homogenního regionu jsou tedy jeho součástí srovnatelné podle zvoleného kritéria. Jednotlivé charakteristiky se mohou navzájem ovlivňovat nebo mohou být na sobě zcela nebo téměř nezávislé. Takto vymezené regiony mohou různě rychle měnit hranice. Hlavním znakem homogenního regionu je tedy jeho homogenost (stejnost) v rámci zkoumané vlastnosti. Heterogenní regiony jsou, na rozdíl od regionů homogenních, vymezeny ne na základě podobnosti znaků, ale na základě vazeb mezi prvky. Těmito vazbami jsou zejména toky zboží, služeb nebo osob (dovozy, vývozy, přeprava obyvatel). Tyto vazby tvoří v rámci heterogenního regionu síť (Redlichová, 2013).

V České republice jsou regiony členěny dle výkonu státní správy samosprávy (administrativní) a z jiných hledisek (účelově). Z administrativního hlediska se ČR člení do 14 krajů, 205 obcí s rozšířenou působností, 393 obcí s pověřeným obecním úřadem a 6 246 obcí. V roce 2003 byly zrušeny jako administrativní jednotka okresy a nahrazeny právě obcemi s rozšířenou působností. Okresy ale stále zůstávají jako statistická jednotka pro Český statistický úřad.

Nejvýznamnější členění z účelového hlediska je členění dle Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1059/2003 o zavedení společné klasifikace územních statistických jednotek. Na základě tohoto nařízení je ČR členěna do jednotek NUTS a LAU.

V následující tabulce jsou uvedeny doporučené limity obyvatel v jednotlivých úrovních NUTS.

Tabulka 1: Limity obyvatel v jednotlivých úrovních NUTS

Úroveň	Doporučený min. Počet obyvatel	Doporučený max. Počet obyvatel
NUTS I	3 000 000	7 000 000
NUTS II	800 000	3 000 000
NUTS III	150 000	800 000

Zdroj: <https://www.euroskop.cz/8642/sekce/spravni-cleneni-system-nuts/>

Do úrovně NUTS I je zahrnuto celé území České republiky. Úroveň NUTS II odpovídá tzv. Regionům soudržnosti, které byly vytvořeny právě pro tyto účely spojením více krajů. Tyto regiony odpovídají základní statistické jednotce, na základě které je přidělována podpora ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. VČR je celkem 8 regionů soudržnosti – Severozápad, Jihozápad, Střední Čechy, Severovýchod, Jihovýchod, Střední Morava, Moravskoslezsko a Praha. Úroveň NUTS III odpovídá krajům vytvořeným pro administrativní účely. Nižší jednoty LAU I a LAU II v ČR tvoří okresy a všechny obce.

Rozvoj je označení procesu, který má za cíl zlepšování původního stavu, či jeho přetvoření do lepší podoby. Rozvoj je chápán jako proces zlepšování, vedoucí ke vzniku lepší verze než byla předchozí, ze které vycházela (Giddens, 1999).

Další důležitou charakteristikou rozvoje se stala během 80. let trvalá udržitelnost (neboli dlouhodobě udržitelný rozvoj). V roce 1987 Světová komise pro životní prostředí a rozvoj (World Commission on Environment and Development - WCED) definovala udržitelný rozvoj jako „rozvoj, jenž uspokojuje naše dnešní potřeby takovým způsobem, který neohrožuje šance budoucích generací uspokojovat své potřeby“ (Metodická podpora regionálního rozvoje, 2016).

Regionální rozvoj je možné chápat jako komplex procesů, které probíhají uvnitř regionů a které se týkají pozitivních ekonomických, sociálních, environmentálních a jiných proměn regionu. V obecné rovině lze regionální rozvoj chápat jako „proces pozitivních změn, obvykle jde o zlepšení kvantitativních (extenzivní rozvoj), ale zejména kvalitativních (intenzivní rozvoj) charakteristik dané oblasti (nejčastěji přírodní a sociálně-ekonomické oblasti)“ (Metodická podpora regionálního rozvoje, 2016).

Je tedy možné říci, že pojem regionální rozvoj zahrnuje širokou oblast aktivit, jejichž obecným cílem je zlepšit socioekonomickou úroveň regionů a obcí.

Regionální rozvoj je určován **faktory**, které lze popsat jako jevy, které přispívají či brání proměnám prostředí, dějů a aktivit (Strategie regionálního rozvoje České republiky na roky 2007-2013). Faktory regionálního rozvoje lze rozdělit na materiální a ideální. Mezi materiální neboli hmatatelné faktory se řadí přírodní zdroje, které pochází z vnější přírody a kulturní materiální statky. Ideální tzv. nehmatatelné faktory zahrnují schopnosti lidí, jejich kvalifikace a odbornost a kulturní hodnoty a normy.

Základními faktory regionálního rozvoje jsou příroda (prostor a čas, tj. přírodní časoprostor), lidé a kultura. Tyto faktory jsou vzájemně propojeny a z hlediska regionálního rozvoje jsou stejně důležité.

Přírodní časoprostor je tvořen tzv. vnější přírodou, prostředím, které není výtvořem člověka či institucí. Tento faktor regionálního rozvoje tedy nemá sociální podstatu. Dalším faktorem regionálního rozvoje je člověk, který je biosociální jednotkou - střetává se v něm biologická reprodukce s reprodukcí sociální a to prostřednictvím socializace (seznamováním se s kulturou, v níž žije). Člověk je tak schopen region rozvíjet několika způsoby. Lidé mohou být vnímáni jako biosociální faktor (např. z pohledu pohlaví, věku či rasy), jako demograficko-přírodně-sociální faktor (např. počet a hustota obyvatel, natalita, mortalita, apod.) nebo jako sociální faktor. Třetí nezbytnou podmínkou existence společnosti a faktorem ovlivňujícím regionální rozvoj je kultura (viz dále kapitola 4), která je souhrnem hodnot, které kterých se členové určité skupiny drží, norem, které sledují a které představují systém ukazující, co lidé mohou nebo nemohou dělat, a materiálních statků, které lidé utvářejí (Giddens, 1999).

3.1 Cíle regionální politiky a její nástroje

Po vstupu České republiky do Evropské Unie 1. května 2004 musela Česká republika přizpůsobit dokumenty regionálního rozvoje požadavkům EU, především kvůli možnosti čerpání evropských dotací. V rámci Evropská Unie se Česká republika účastnila již tří programových období, 2004-2006, 2007-2013 a současného 2014-2020. Pro účely této bakalářské práce jsou důležité pouze programové období 2007-2013 a 2014-2020, proto následující text bude zaměřen pouze na ně.

3.1.1 Regionální politika EU a její cíle

Regionální politika (neboli kohezní politika nebo politika soudržnosti) je jedním z důležitých pilířů Společenství. Během své působnosti prošla značným vývojem.

Při tvorbě základních smluv Evropského hospodářského společenství se nevěnovala regionálním problémům příliš velká pozornost. Hlavním důvodem byla skutečnost, že všech šest zakládajících států mělo srovnatelnou úroveň svého hospodářství. Při rozšiřování počtu členů ES se regionální problémy začaly projevovat jako závažný problém bránící rozvoji. V souladu solidarity došlo k navýšení peněžních prostředků, které sloužily k vyrovnávání hospodářské úrovně členských zemí. Zásadním úkolem regionální politiky se tak stalo zvyšování životní úrovně obyvatel zaostalejších regionů a podpora tvorby sociálních a hospodářských vazeb v slabších oblastech (Wokoun, 2008, str. 329). Hlavním cílem regionální politiky je podpora vytváření pracovních míst, konkurenceschopnosti firem, hospodářského růstu, udržitelného rozvoje a zlepšování kvality života občanů.

Regionální politika poskytuje nezbytný rámec pro investice k plnění cílů, které byly v programovém období 2007-2013 stanoveny v Lisabonské strategii a nyní ve strategii Evropa 2020. Cílem Lisabonské strategie bylo vytvořit z Evropské Unie nejdynamičtější a nejkonkurenceschopnější ekonomiku na světě, založenou na znalostech, schopnou dosáhnout udržitelného hospodářského růstu s větším počtem lepších pracovních míst. Pro splnění tohoto cíle bylo vytyčeno 5 hlavních cílů. Lisabonskou strategii nahrazuje strategie Evropa 2020, která zároveň přejímá a rozvíjí její cíle. Přehled cílů Lisabonské strategie a strategie Evropa 2020 zobrazuje tabulka.

Tabulka 2: Přehled cílů v Lisabonské strategii a strategii Evropa 2020

Lisabonská strategie	Evropa 2020
1. Zvýšit zaměstnanost na 70%	1. Míra zaměstnanosti 75 % lidí ve věku 20–64 let
2. Zvýšit výdaje na výzkum a vývoj o 3%	2. Investovat 3 % HDP EU do výzkumu a vývoje
3. Provádět ekonomické reformy a vytvořit plně funkční vnitřní trh	3. Snížení emisí skleníkových plynů v EU o 20 %, oproti úrovni z roku 1990
4. Zpružnit trh práce, zavést reformy penzijního a zdravotního systému	4. Snížit počet studentů, kteří nedokončí vzdělání o 10 %
5. Pečovat o kvalitu života a udržitelný rozvoj	5. Minimálně o 20 milionů méně lidí zasažených nebo ohrožených chudobou a sociálním vyloučením

Zdroj: vlastní zpracování dle <https://www.euroskop.cz>

V návaznosti na cíle stanovené v Lisabonské strategii a strategii Evropa 2020 byly pro každé programové období stanoveny cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Tyto cíle byly v programovém období 2007-2013 obsaženy v dokumentu Strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost. V novém programovém období byly

nahrazeny dokumentem Společný strategický rámec pro koordinované využití fondů v letech 2014-2020. Pro každé programové období byly stanoveny konkrétní cíle. Tyto cíle jsou uvedeny společně s celkovou alokací pro ČR v tabulce č. 2.

Tabulka 3: Srovnání programových období 2007-2013 a 2014-2020 dle cílů a alokace

Období	Cíle	Finanční nástroje	Celková alokace pro ČR
2007-2013	Cíl 1 – Konvergence Cíl 2 – Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost Cíl 3 – Evropská územní spolupráce	3 finanční nástroje: FS, EFRR, ESF	26,69 mld. EUR
2014-2020	Cíl 1 - Investice pro růst a zaměstnanost Cíl2 - Evropská územní spolupráce	5 finančních nástrojů: EFRR, ESF, FS, EZRV, ENRF	23,96 mld. EUR

Zdroj: Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce

3.1.2 Nástroje regionální politiky

Politika soudržnosti je realizována prostřednictvím tzv. Evropských strukturálních a investičních fondů (ESI fondy). Ty tvoří Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Fond soudržnosti (FS), Evropský sociální fond (ESF), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD) a Evropský námořní a rybářský fond (EMFF). Poslední dva jmenované fondy byly mezi ESI fondy zařazeny až v současném programovém období 2014-2020. Pro regionální politiku jsou stěžejní první tři jmenované fondy.

Evropský fond pro regionální rozvoj je zaměřen především na modernizaci a posilování hospodářství členských států. Z Evropského sociálního fondu jsou podpořeny projekty na vznik pracovních míst a zaměstnanost, vzdělávání, sociální začleňování, boj proti chudobě nebo na funkční státní správu. Na rozdíl od předchozích dvou fondů, které jsou určeny pro všechny členské státy, Fond soudržnosti je určen pouze pro členské státy, jejichž hrubý národní důchod na obyvatele nepřesahuje 90% průměru EU. Z Fondu soudržnosti lze financovat oblasti jako transevropská dopravní infrastruktura nebo zlepšení životního prostředí. Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova je určen kromě rozvoje venkova také na zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví. Poslední z ESI fondů, Evropský námořní a rybářský fond, má pomoci rybolovu k vyšší konkurenceschopnosti a zároveň k ochraně životního prostředí.

V následující tabulce jsou uvedeny alokace jednotlivých fondů pro Českou republiku v programovém období 2014-2020. Finanční prostředky určené do Evropského fondu pro regionální rozvoj tvoří téměř 50% veškerých prostředků určených pro ČR. Dle

rozvržených alokací také určit, že více než 75% veškeré alokace je určena pro investiční projekty.

Tabulka 4: Alokace České republiky pro programové období 2014-2020

EFRR	ESF	FS	EAFRD	EMFF
11,94 mld. €	3,43 mld. €	6,26 mld. €	2,31 mld. €	0,03 mld. €
Celková alokace = 23,96 mld. €				

Zdroj: Evropské fondy 2014-2020: jednoduše pro lidi. 2. aktualizované vydání

3.2 Dokumenty regionálního rozvoje ČR a EU

V předchozích kapitolách byla představena regionální politika Evropské Unie. Aby Česká republika mohla čerpat dotace ze strukturálních a investičních fondů, musela tomu přizpůsobit své dokumenty regionálního rozvoje. Strategické dokumenty EU a České republiky zobrazuje tabulka. Ta je rozdělena na tři části podle úrovně dokumentu.

Tabulka 5: Strategické a programové dokumenty regionálního rozvoje EU a ČR

	Programové období 2007 - 2013	Programové období 2014 - 2020
Evropská unie	Lisabonská strategie	Evropa 2020
	Strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost	Společný strategický rámec pro koordinované využití fondů v letech 2014 - 2020
	Národní strategický referenční rámec	Dohoda o partnerství
Česká republika	Zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje	
	Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2007 - 2013	Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2014 - 2020
	Národní rozvojový plán	Národní rozvojový plán
Operační program	Programový dokument Integrovaného operačního programu	Programový dokument Integrovaného regionálního operačního programu
	Příručka pro příjemce a žadatele pro oblast intervence 5.1	Obecná pravidla pro žadatele a příjemce
		Specifická pravidla pro žadatele a příjemce pro 13. výzvu v IROP.

Zdroj: vlastní zpracování

V následujícím textu budou představeny nejdůležitější dokumenty regionální politiky ČR. Jedná se především o Zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje, Strategii regionálního rozvoje a další dokumenty v rámci regionální politiky EU.

3.2.1 Zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje

„Tento zákon upravuje podmínky pro poskytování podpory regionálnímu rozvoji a s tím související působnost ústředních správních úřadů, krajů a obcí, koordinaci a realizaci podpory hospodářské, sociální a územní soudržnosti a dále činnost evropského seskupení pro územní spolupráci“ (Zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje). Zákon se skládá celkem ze šesti částí. Důležitá je druhá část zákona, v níž je vymezen pojem Strategie regionálního rozvoje. Tento zákon také stanoví obsah Strategie regionálního

rozvoje, postup při jejím zpracování a schvalování Strategie. Dále zákon rovněž definuje územní jednotky NUTS a regionální rady regionů soudržnosti.

3.2.2 Strategie regionálního rozvoje ČR 2007-2013 a 2014-2020

Strategie regionálního rozvoje určuje zaměření a cíle regionálního rozvoje, zejména s ohledem na dynamický a vyvážený rozvoj státu a jeho jednotlivých regionů, a stanoví základní podmínky pro naplňování těchto cílů (Zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje). Jedná se o základní střednědobý koncepční dokument v oblasti regionálního rozvoje a zároveň je nástrojem realizace regionální politiky a koordinace působení ostatních veřejných politik na regionální rozvoj. Strategie obsahuje analýzu stavu regionálního rozvoje, vymezení priorit podpory prostřednictvím fondů Evropské unie, podmínky pro vymezení státem podporovaných regionů, nástroje k realizaci stanovených priorit a cílů, zaměření programu regionálního rozvoje Ministerstva, úkoly dotčených ústředních správních úřadů, způsob sledování a vyhodnocování účinnosti Strategie a doporučení krajům pro zaměření jejich rozvoje (Zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje). Strategii zpracovává Ministerstvo pro místní rozvoj ve spolupráci s dotčenými ústředními správními úřady, kraji a sdruženími obcí s celostátní působností a schvaluje ji vláda (Zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje).

Globální cíl **Strategie regionálního rozvoje 2007 – 2013** je: „Vyvážený, harmonický a udržitelný rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva“ (Strategie regionálního rozvoje 2007-2013, str. 78). Globální cíl se skládá ze tří strategických cílů. První - rozvojově zaměřený cíl - se týká zvýšení ekonomického a environmentálního potenciálu, konkurenceschopnosti a sociální úrovně regionů ČR na úroveň srovnatelnou s vyspělými regiony Evropy. Hlavním potenciálem regionů je přitom kvalifikovaný a iniciativní lidský faktor. Kromě lidského faktoru, cílí tento cíl také na rozvoj dopravní infrastruktury, další zlepšování životního prostředí ale také promyšlený rozvoj sídelní struktury, bydlení a kulturního dědictví. Druhý - disparitně zaměřený cíl – míří ke zmírňování nepřiměřených regionálních disparit a využívání specifík území. Cíl je zaměřen na regiony se soustředěnou podporou státu a území, která se potýkají se specifickými problémy. Třetí - instrumentální cíl – se týká institucionálního a finančního zabezpečení strategie. Podmínkou naplnění cílů je fungující veřejná správa a její dostatečná kvalifikovaná administrativní kapacita. Realizace těchto tří strategických cílů je uskutečňována prostřednictvím tematicky zaměřených priorit a opatření, rozčleněných

do osmi prioritních tematických oblastí. Jimi jsou: Evropský a národohospodářský strategický rámec, Ekonomika regionů, Lidé a osídlení, Infrastruktura, Příroda, krajina a životní prostředí, Cestovní ruch, Kultura a Problémová území (Strategie regionálního rozvoje 2007-2013, str. 78).

Globálním cílem **Strategie regionálního rozvoje 2014-2020** je zajistit dynamický a vyvážený rozvoj území České republiky se zřetelem na kvalitu života a životního prostředí a přispět ke snižování regionálních rozdílů a zároveň umožnit využití místního potenciálu pro posílení konkurenceschopnosti jednotlivých územně správních celků (územních jednotek) (Strategie regionálního rozvoje 2014-2020, str. 80). Tento globální cíl je rozveden do čtyř základních cílů. Jsou jimi růstový cíl s prioritní oblastí regionální konkurenceschopnost, vyrovnávací cíl s prioritní oblastí územní soudržnost, preventivní cíl s prioritní oblastí environmentální udržitelnost a institucionální cíl s prioritní oblastí veřejná správa a spolupráce. Pro dosažení cílů je nezbytné koncipovat činnosti v delším časovém horizontu, představa o dlouhodobém směřování rozvoje je zformulována ve vizi regionálního rozvoje ČR. „V rámci aktuální strategie regionálního rozvoje chce být Česká republika v dlouhodobém horizontu zemí konkurenceschopnou, využívající kvalitní lidské zdroje a vzdělávací, výzkumnou a inovační infrastrukturu pro rozvoj znalostní ekonomiky; zemí využívající svoji geografickou polohu k prohloubení vazeb a spolupráce ve středoevropském prostoru; zemí rozvíjející udržitelným způsobem pozitivní specifika jednotlivých regionů a podporující jejich vnitřní hospodářskou, sociální a environmentální soudržnost; zemí s funkčními vazbami mezi venkovskými a městskými oblastmi, chránící své přírodní, krajinné a kulturní hodnoty a vhodně využívající jejich potenciál“ (Strategie regionálního rozvoje 2014-2020, str. 78).

3.2.3 Další dokumenty v rámci EU

Základní dokumenty Evropské – Lisabonská strategie, strategie Evropa 2020, Společné obecné zásady Společenství a Společný strategický rámec – byly představeny v předchozím textu. Nyní budou představeny dokumenty, které navazují na jejich cíle.

Pro každé programové období musí každá členská země vytvořit svůj Národní rozvojový plán, kde vyhodnocuje stav země a stanovuje vlastní priority. Protože vždy nemusí platit, že priority dané země se budou shodovat s prioritami EU, je potřeba najít jejich společný

průnik. K tomu slouží dokument Národní strategický referenční rámec, který vymezuje podobu politiky hospodářské a sociální soudržnosti na území členského státu.

Národní rozvojový plán (NPR) a Národní rozvojové priority

Globálním cílem Národního rozvojového plánu v období 2007 – 2013 je přeměna socioekonomického prostředí České republiky v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby Česká republika byla přitažlivým místem pro realizaci investic, práci a život obyvatel. Prostřednictvím trvalého posilování konkurenceschopnosti bude dosahováno udržitelného růstu, jehož tempo bude vyšší než průměrný růst EU 25. ČR bude usilovat o růst zaměstnanosti a o vyvážený a harmonický rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva (Národní rozvojový plán). K dosažení tohoto cíle byly vytyčeny čtyři prioritní osy – Posilování konkurenceschopnosti České republiky, Rozvoj moderní a konkurenceschopné společnosti, Životní prostředí a dostupnost a Vyvážený a harmonický rozvoj území České republiky.

Pro programové období 2014-2020 byly vytvořeny **Národní rozvojové priority**. Těmito prioritami jsou – Zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky, Rozvoj páteřní infrastruktury, Zvyšování kvality a efektivity veřejné správy, Podpora sociálního začleňování, boje s chudobou a systému péče o zdraví, Integrovaný rozvoj území. Každá z těchto priorit je dále rozdělena do tematických oblastí. Priorita Integrovaný rozvoj území, do které spadá také podpora kultury, je rozdělena do tří tematických oblastí – posílení regionální konkurenceschopnosti, podpora územní soudržnosti a zlepšování kvality životního prostředí.

Národní strategický referenční rámec (NSRR) a Dohoda o partnerství

Národní strategický referenční rámec je klíčovým dokumentem, na jehož základě bylo možné čerpat prostředky ze strukturálních a investičních fondů EU v programovém období 2007-2013. Globální cíl NSRR je totožný s globálním cílem Národního rozvojového plánu. Od tohoto cíle se odvíjí čtyři strategické cíle. Jimi jsou Konkurenceschopná česká ekonomika, Otevřená, flexibilní a soudržná společnost, Atraktivní prostředí a Vyvážený rozvoj území.

V tomto dokumentu jsou také definovány jednotlivé operační programy, ze kterých bylo možné čerpat. Přehled operačních programů podle cílů je uveden v následující tabulce.

Tabulka 6: Operační programy v období 2007-2013

Cíl Konvergence	Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	Cíl Evropská územní spolupráce
OP Doprava	OP Praha Konkurenceschopnost	OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko
OP Životní prostředí	OP Praha Adaptibilita	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko
OP Podnikání a inovace		OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko
OP Výzkum a vývoj pro inovace		OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko
OP Lidské zdroje a zaměstnanost		OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost		OP Meziregionální spolupráce
Integrovaný operační program		OP Nadnárodní spolupráce
OP Technická pomoc		Síťový operační program ESPON 2013
7 regionálních operačních programů (ROP)		Síťový operační program INTERACT II

Zdroj: vlastní zpracování dle <http://dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013>

V současném programovém období 2014-2020 nahradila Národní strategický referenční rámec **Dohoda o partnerství**. Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020 je dokument vypracovaný členským státem Evropské unie, který stanoví cíle a priority pro efektivní využívání Evropských strukturálních a investičních fondů za účelem naplňování strategie Evropa 2020 na základě vydefinovaných národních priorit (Dohoda o partnerství). Česká republika si stanovila dva základní strategické cíle. Prvním je vytvoření kvalitního podnikatelské prostředí, které podpoří konkurenceschopnost ČR na evropském i globálním trhu, povede k zakládání nových podniků, zvýší inovační schopnost stávajících podniků a posílí atraktivitu ČR pro domácí a zahraniční investory. Druhým cílem je zajištění inkluzivní společnosti vytvářející podmínky pro plnohodnotné uplatnění všech skupin obyvatelstva, zvýšení zaměstnanosti s důrazem na snížení počtu vyloučených skupin obyvatel a podpora kvalitních podmínek pro život obyvatel. Stejně jako Národní strategický referenční rámec, také Dohoda o partnerství obsahuje přehled operačních programů, ze kterých je možné čerpat v současném programovém období. Jejich přehled dle cílů uveden v tabulce.

Tabulka 7: Operační programy v období 2014-2020

Cíl Investice pro růst a zaměstnanost	Cíl Evropská územní spolupráce
OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	Interreg V-A Česká republika - Polsko
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání	Interreg V-A Slovenská republika - Česká republika
OP Zaměstnanost	Interreg V-A Rakousko - Česká republika
OP Doprava	Program přeshraniční spolupráce Česká republika - Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014-2020
OP Životní prostředí	Program spolupráce Svobodný stát Sasko - Česká republika 2014-2020
Integrovaný regionální operační program	
OP Praha – pól růstu	
OP Technická pomoc	
OP Rybářství	
Program rozvoje venkova	

Zdroj: vlastní zpracování dle <http://dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy>

Programový dokument

Jelikož je tato bakalářská práce zaměřena na podmínky dotace na financování obnovy kulturních památek, je také potřeba zmínit dokumenty jednotlivých operačních programů, které jsou pro žadatele o dotaci nejdůležitější. Již v úvodu práce bylo zmíněno, že v programovém období 2007-2013 byla obnova kulturních památek financována z Integrovaného operačního programu a v současném programovém období je financována z Integrovaného regionálního operačního programu. Pro tyto operační programy jsou zásadními dokumenty Programové dokumenty, které obsahují cíle operačního programu, specifické cíle a konkrétní prioritní osy. Přehled prioritních os z obou operačních programů včetně jejich alokace je uveden v následující tabulce.

Tabulka 8: Prioritní osy v IOP a IROP včetně alokace

Integrovaný operační program	Alokace (v mil. EUR)	Integrovaný regionální operační program	Alokace (v mil. EUR)
PO 1 Modernizace veřejné správy	334,5	PO 1 Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony	1 844,9
PO 2 Zavádění ICT v územní veřejné správě	170,8	PO 2 Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů	2 049,6
PO 3 Zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb	545,1	PO 3 Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí	963,3
PO 4 Národní podpora cestovního ruchu	65,3	PO 4 Komunitně vedený místní rozvoj	410
PO 5 Národní podpora územního rozvoje	459,2	PO 5 Technická pomoc	163,4
PO 6 Technická pomoc	45,8		
Celkem	1 620,7	Celkem	5 431,2

Zdroj: vlastní zpracování

Pro účely této bakalářské práce jsou stěžejní prioritní osy 5 v Integrovaném operačním programu a 3 v Integrovaném regionálním operačním programu, které obsahují specifické cíle zaměřené na obnovu kulturního dědictví.

V Integrovaném operačním programu jsou nově zabudovány, tzv. Integrované nástroje, které představují speciální mechanismus pro zacílení finančních prostředků EU a umožňují vícefondové financování komplexnějších projektových záměrů. Rozlišují se tři typy integrovaných nástrojů – Integrované územní investice (ITI), Integrovaný plán rozvoje území (IPRÚ) a Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), kdy ITI jsou realizovány prostřednictvím velkých aglomerací s jádrovým městem, IPRÚ prostřednictvím středních aglomerací s jádrovým městem a CLLD prostřednictvím místních akčních skupin. Podmínkou realizace každého integrovaného nástroje je zpracovaná a schválená integrovaná strategie, a to v souladu s Národním dokumentem k územní dimenzi ČR pro programové období 2014 – 2020. Pro tyto projekty platí stejné podmínky jako pro individuální projekty v daném specifickém cíli.

Pro příjemce a žadatele jsou však nejdůležitější dokumenty, které stanoví konkrétní podmínky dotace. V integrovaném operačním programu se jednalo o Příručku pro příjemce a žadatele a v Integrovaném regionálním operačním programu se jedná o Obecná pravidla pro žadatele a příjemce platné pro všechny výzvy a Specifická pravidla pro žadatele a příjemce pro konkrétní výzvu.

Tyto dokumenty budou analyzovány v praktické části práce. Na základě této analýzy budou uvedeny nejdůležitější rozdíly mezi dokumenty souvisejícími s Integrovaným operačním programem v období 2007-2013 a Integrovaným regionálním operačním programem v období 2014-2020.

4 Kultura a kulturní dědictví

Slovo cultura se poprvé objevilo na konci 11. století a označovalo kus země obdělávané pro pěstování rostlin, a stalo se synonymem pro zemědělství. (Sociologický slovník, 94). V současné době je kultura široký pojem, který zasahuje do života jedince i celé společnosti a bývá používán v různých souvislostech (Heřmanová, Patočka, 2008, s. 9,10). Velký sociologický slovník definuje kulturu jako „jednu z centrálních kategorií společenských věd, ve svém nejširším pojetí vyjadřující specifický lidský způsob organizace, realizace a rozvoje činností, objektivovaný ve výsledcích fyzické a duševní práce“ (Velký sociologický slovník, 1996, s.547).

Dále lze uvést definici také z publikace Lokální a regionální kultura, kde Patočka charakterizuje kulturu jako „souhrn všech materiálních a duchovních statků a hodnot, které byly vytvořeny v celé historii lidstva“ (Heřmanová, Patočka, 2008, s. 10). Patočka tedy ve svém díle považuje kulturou vše, co přesahuje biologickou podstatu člověka a není tedy geneticky přenositelné z generace na generaci (Heřmanová, Patočka, 2008).

M. Tullius Cicero nazval filozofii ve svém díle „kulturou ducha“, a tím položil základ pojetí kultura jako charakteristiky lidské vlastnosti, zatímco do té doby byl pojem kultura spojován pouze s obděláváním zemědělské půdy (Velký sociologický slovník, 1996, s. 547). V době renesance a humanismu přišel na svět i nový význam a funkce pojmu kultura, a to hraniční čáru mezi člověkem a přírodou. V této době začíná být člověk chápán jako aktivní tvůrce kultury, jejímž prostřednictvím neustále překračuje kruh svých existenčních možností a přetváří tak přírodu a sebe sama (Velký sociologický slovník, 1996, s. 547).

Kulturalisté uvádí, že kultura je „jako způsob života nějakého národa, lidská vymoženost, relativně stálá, avšak podrobená neustálým změnám, která určuje běh našich životů, aniž by se přitom vnucovala našemu vědomému myšlení (Boudon, 2004, s. 94).

Pojem kultura je značně rozsáhlý, proto je pro přehlednost dělena do dvou základních skupin – hmotná (materiální) a nehmotná (duchovní) kultura. Do hmotné kultury patří veškeré výrobky člověka, ale i způsoby, jak člověk dovede tyto věci používat. Do nehmotné kultury jsou zařazeny myšlenky, zvyky, tradice, názory, náboženství, věda, umění. Z nehmotné kultury lze oddělit takzvanou normativní kulturu, do které patří pravidla, návody, které se týkají chování a jednání člověka ve společnosti.

Kromě obecného pojmu kultura existují i pojmy spojené s druhy kultury. Mezi tyto pojmy lze zařadit, archeologickou kulturu, etnickou kulturu, jazykovou kulturu, místní kulturu, masovou kulturu, podnikovou kulturu, politickou kulturu a spousty dalších.

Znamé nebo i neznámé, dosud nevyužívané, nebo jen málo využívané, nicméně za určitých podmínek pro rozvoj společnosti využitelné zdroje z oblasti kultury se nazývá kulturní potenciál. Zejména jde o možnosti lepšího využití lidského potenciálu (lidského kapitálu, kreativity), o lepší využití kulturního dědictví a o efektivní využívání kulturní infrastruktury (Heřmanová, Patočka, 2008). V užším významu se pojem kulturní potenciál užívá v souvislosti s územním rozvojem. Při tomto užití se zohledňují zpravidla jen objekty spadající do kulturního dědictví, paměťové instituce, tradice a tradiční kulturní události. Naopak se nezohledňuje lidský faktor (např. vzdělanost, sociokulturní charakteristiky obyvatelstva apod.) (Heřmanová, Chromý, 2009).

Součástí kultury je kulturní dědictví, které je součástí našeho života a lze ho definovat jako souhrn hmotných a nehmotných hodnot, děl a kulturních vztahů, které vznikly v minulosti, ale svým vznikem a významem přispívají k vytváření soudobých kulturních a společenských hodnot (Heřmanová, Patočka, 2008, s. 50). Pojem kulturní dědictví tedy nevyjadřuje pouze nemovitě kulturní památky, ale i regionální tradice a zkušenosti.

4.1 Památka

Památka je pro účely této bakalářské práce kulturní statek, který je dokladem historického vývoje společnosti, jejího umění, techniky, vědy a jiných oborů lidské práce a života, je jí i dochované historické prostředí sídelních celků a architektonických souborů nebo věc, která má vztah k význačným osobám a událostem dějin a kultury.

Existuje mnoho typů památek – archeologické památky, umělecká a uměleckořemeslná díla, lidová architektura, památky zahradního umění, urbanistické památky a technické památky. Do památek lidové neboli venkovské architektury se zařazují zemědělské usedlosti, mlýny a hamry, kovárny, sušárny a drobná architektura jako kaple, zvonice, boží muka, kříže, studánky a podobně. Mezi památky zahradního umění patří zahrady a parky v zámeckých sídlech nebo historických částech měst. Památky historického urbanismu nejsou jen stavby, ale i celá hodnotná města a vesnice, jejich čtvrti a také kulturní krajina jako památkově chráněná území a sídla, památkové rezervace, památkové zóny, lokality UNESCO a vybrané národní kulturní památky. Technické památky jsou obecně památky

vědy, výroby a techniky. Jedná se o zařízení spojené s těžbou, výrobou, dopravou skladováním jako jsou mostky, sýpky, mlýny, sušárny, hospodářské stavby, vinné sklepy nebo průmyslové stavby (Národní památkový ústav, 2016). Památky lze také rozdělit do skupin dle stupně ochrany, a to na kulturní památky, světové kulturní dědictví UNESCO, národní kulturní památky, památkové rezervace a památkové zóny. Za památkové rezervace je možné prohlásit území se soubory nemovitých kulturních památek zachovaných v původním historickém prostředí nebo lokality s archeologickými nálezy. Jedná se především o historická jádra měst a vesnic. Památková zóna je typ památkového území, tedy krajinného celku, kterému je vyhláškou ministerstva udělen zvláštní status se zvýšenou památkovou ochranou. Jde o nižší stupeň ochrany než památková rezervace (Giddens, 1999). Počty jednotlivých druhů památek v ČR a orgán, který rozhoduje o jejich zařazení do příslušné kategorie, jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 9: Počet památek v ČR podle druhu památky

Typ památky	Počet památek v ČR (k 3.1.2017)	Orgán rozhodující o zařazení památky do seznamu
Kulturní památky	40393	Ministerstvo kultury
UNESCO	12	Mezinárodní výbor
NKP	304	Vláda ČR (nařízení vlády)
Archeologické památkové rezervace	8	Vláda ČR (nařízení vlády)
Ostatní památkové rezervace	2	Vláda ČR (nařízení vlády)
Městské památkové rezervace	40	Vláda ČR (nařízení vlády)
Vesnické památkové rezervace	61	Vláda ČR (nařízení vlády)
Krajinné památkové zóny	25	Ministerstvo kultury (opatření obecné povahy)
Městské památkové zóny	255	Ministerstvo kultury (opatření obecné povahy)
Vesnické památkové zóny	212	Ministerstvo kultury (opatření obecné povahy)

Zdroj: vlastní zpracování

Pro tuto bakalářskou práci jsou stěžejní pojmy kulturní památky, národní kulturní památky a památky UNESCO. Tyto pojmy jsou blíže vysvětleny v následujícím textu a jejich počet dle krajů je uveden v přílohách této práce.

4.1.1 Klasifikace památek v ČR

Kulturní památka

Za kulturní památku je považována movitá i nemovitá věc, kterou Ministerstvo kultury České republiky prohlásilo za kulturní památku. Přesná definice kulturní památky je obsažena v zákoně č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči. Paragraf 2 tohoto zákona definuje kulturní památku jako „nemovité a movité věci, popřípadě jejich soubory, které jsou významnými doklady historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti

od nejstarších dob do současnosti, jako projevy tvůrčích schopností a práce člověka z nejrůznějších oborů lidské činnosti, pro jejich hodnoty revoluční, historické, umělecké, vědecké a technické, které mají přímý vztah k významným osobnostem a historickým událostem“ (Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči v platném znění). Kulturní památky jsou zapisovány do Ústředního seznamu kulturních památek České republiky, který vede odborná organizace státní památkové péče – Národní památkový ústav.

Mezi kulturní památky se nezařazují pouze stavby, ale i celá města, vesnice nebo jiné ucelené části krajiny. V České republice je 603 chráněných urbanistických celků, z toho 295 měst a 273 vesnic. K nim dále patří jako specifická památková rezervace komponovaný areál na Kuksu, technická památková rezervace v Josefovském údolí u Olomučan, 25 krajinných památkových zón a 8 archeologických rezervací. V tabulce č. 9 jsou k památkovým rezervacím a památkovým zónám ještě přidány přívlasky městská, vesnická, krajinná archeologické a ostatní. Tyto přívlasky nejsou zakotveny v zákoně o státní památkové péči, ale používají se pouze z praktických důvodů, a to podle charakteru zástavby, ne podle právního statusu sídla (Národní památkový ústav, 2016).

Národní kulturní památka

Kulturní památky, které tvoří nejvýznamnější součást kulturního bohatství národa, prohlašuje vláda České republiky za národní kulturní památky a stanoví podmínky jejich ochrany (Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči v platném znění), takto je definována národní kulturní památka v § 4 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. Aby mohla být památka prohlášena za národní kulturní památku, mělo by se jednat o památku mimořádného historického významu nebo mimořádné umělecké hodnoty a tato hodnota by měla převyšovat svůj region. V posledních letech je však seznam někdy uměle navyšován památkami spíše regionálního významu, kvůli lepší dostupnosti finančních prostředků na jejich opravy od Ministerstva kultury ČR nebo dotací Evropské unie (Pek, 2009).

Památky UNESCO

UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) je součástí světové organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu a Česká republika je jejím členem od roku 1993. V roce 1972 přijala tato organizace Úmluvu o ochraně nejvýznamnějšího světového kulturního a přírodního dědictví. Jedním z jejích cílů bylo vybrat

architektonické památky, umělecká díla a přírodní výtvořy, které mají být uchovány pro budoucí generace (Heřmanová, Patočka, 2008, s. 128).

Na Seznam světového dědictví jsou zapisovány jedinečné a výjimečné kulturní a přírodní památky po celém světě. Základním principem výběru památek je jejich jedinečnost, autenticita a celistvost. Seznam je reprezentativní a zapsané památky částečně symbolicky zastupují např. určitý stavební typ daného období v určitém širším regionu (proto nemohou být na Seznamu všechny památky). Pro spravedlivé a srovnatelné hodnocení jsou specifikována obecná kritéria. Nominaci na zařazení do Seznamu světového dědictví mohou Centru světového dědictví předkládat pouze státy, které podepsaly Úmluvu. Navrhovaná lokalita musí být nejprve zapsána na tzv. národním Indikativním seznamu.

K lednu 2017 bylo na Seznamu zapsáno celkem 1 052 památek z celého světa. V České republice se nachází celkem 12 památek UNESCO (viz tabulka č. 10).

Tabulka 10: Památky UNESCO v ČR

Název památky UNESCO	Kraj	Rok zařazení památky na Seznam
Praha – historické centrum	Hl. město Praha	1992
Český Krumlov – historické centrum	Jihočeský	1992
Telč – historické centrum	Vysočina	1992
Žďár nad Sázavou – Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře	Vysočina	1994
Kutná Hora – historické centrum, Chrám sv. Barbory, Katedrála Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci	Středočeský	1995
Lednicko-valtický areál	Jihomoravský	1996
Holašovice – vesnická rezervace	Jihočeský	1998
Kroměříž – Zahrady a zámek	Zlínský	1998
Litomyšl – Zámek a zámecký areál	Pardubický	1999
Olomouc – Sloup Nejsvětější Trojice	Olomoucký	2000
Brno – Vila Tugendhat	Jihomoravský	2002
Třebíč – Židovská čtvrť a bazilika sv. Prokopa	Vysočina	2003

Zdroj: vlastní zpracování

Vzhledem k tomu, že se jedná o mezinárodní seznam, mohou také památky UNESCO sloužit k mezinárodnímu porovnání z pohledu kulturního dědictví v dané zemi. Na Seznamu jsou zapsány památky ze 165 zemí světa a Česká republika se s 12 památkami UNESCO řadí na 15. příčku. Státy s největším počtem památek UNESCO na svém území zobrazuje tabulka č. 11.

Tabulka 11: Státy s největším počtem památek UNESCO

Pořadí	Stát	Počet památek UNESCO
1.	Čína	49
2.	Itálie	47
3.	Španělsko	42
4.	Francie	38
5.	Německo	35
6.	Indie, Mexiko	34
7.	Spojené království	29
8.	Rusko	23
9.	Írán, USA	21
10.	Austrálie, Brazílie, Japonsko	19
15.	Česká republika, Jižní Korea	12

Zdroj: vlastní zpracován

Pro přesnější srovnání počtu památek UNESCO v jednotlivých státech lze využít srovnání dle počtu památek na km² (tabulka č.16¹) nebo srovnání dle počtu památek na obyvatele (tabulka č. 17²).

Při přepočítání počtu památek na rozlohu se Česká republika posunula na 3. místo. Na první místo se posunula Malta, která má celkem 3 památky UNESCO³. V tomto ohledu tedy Česká republika přeskočila takové historické velmoci jako Čína, Řecko nebo Španělsko.

Tabulka 12: Počty památek UNESCO na rozlohu státu

Pořadí	Stát	Celková rozloha (km ²)	Počet památek UNESCO na 10 000 km ²
1.	Malta	316	3
2.	Itálie	301 338	1,56
3.	Česká republika	78 866	1,523
4.	Portugalsko	92 391	1,515
5.	Řecko	131 940	1,364

Zdroj: vlastní zpracování

Při využití porovnání s počtem obyvatel se na prvním místě umístila znovu Malta⁴ s počtem památek na jeden milion obyvatel 3. Česká republika se v tomto porovnání posunula na 10. místo s počtem památek 1,137 na milion obyvatel.

¹ Do srovnání nebyly zahrnuty státy s malou rozlohou, které mají zároveň na svém území pouze 1 památku UNESCO.

² Do srovnání nebyly zahrnuty státy s malou rozlohou, které mají zároveň na svém území pouze 1 památku UNESCO.

³ Počet památek UNESCO na rozlohu Malty vychází více než tři. Na území se však nachází celkem 3 památky UNESCO, proto je v tabulce zanesena tato hodnota.

⁴ Počet památek UNESCO na 1 mil. obyvatel vychází více než hodnota 3 uvedená v tabulce. Na území se však nachází celkem 3 památky UNESCO, proto je v tabulce zanesena tato hodnota.

Tabulka 13: Počet památek UNESCO podle počtu obyvatel

Pořadí	Stát	Počet obyvatel	Počet památek UNESCO na 1 mil. obyvatel
1.	Malta	416 055	3
2.	Řecko	10 815 197	1,664
3.	Omán	2 773 479	1,442
4.	Norsko	5 051 275	1,385
5.	Švédsko	9 566 945	1,359
10.	Česká republika	10 553 843	1,137

Zdroj: vlastní zpracování

Na základě těchto porovnání lze konstatovat, že Česká republika patří mezi velmoci, co se týče kulturních památek na svém území. K tématu této bakalářské práce je toto zjištění důležité z hlediska velkého množství kulturního dědictví a potenciálních žadatelů o dotace na revitalizaci kulturních památek.

4.2 Památková péče v České republice

Jelikož jsou všechny památky ohrožovány nejrůznějšími vlivy (počasí, vandalismus, nedostatek finančních prostředků, neodborné opravy, apod.), je nutné provádět efektivní a smysluplnou památkovou péči, kterou se rozumí úhrn činností a opatření zaměřených k zajištění památek, k jejich ochraně a cílevědomé všestranné péči o památky (Vajčner, 2009, s. 9).

Památková péče je součástí širší kulturní politiky ČR. Kulturní politika státu vychází ze základních vládních strategických dokumentů a je přímo ovlivněna strategiemi EU, jejímiž jsme členy, a dalšími nadnárodními závazky (Pek, 2009, s. 89).

4.2.1 Legislativa památkové péče

Nejdůležitějším právním předpisem, který upravuje památkovou péči v České republice je zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů. Kromě tohoto zákona upravuje památkovou péči v České republice a s ní souvisejících záležitostí celá řada zákonů a vyhlášek. Tou nejdůležitější vyhláškou je Vyhláška ministerstva kultury č. 66/1988 Sb., kterou se provádí památkový zákon. Mezi významné zákony v oblasti památkové péče lze zařadit Zákon č. 101/2001 Sb., o navrácení nezákonně vyvezených kulturních statků a Zákon č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty. Česká republika je zároveň signatářem řady dokumentů UNESCO a evropských úmluv, které se pak staly součástí našeho právního řádu. Z dokumentů UNESCO jsou nejdůležitější Úmluva na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu včetně jejích Protokolů, známou též jako Haagská úmluva a Úmluva o ochraně světového kulturního a

přírodního dědictví. Z evropských dokumentů jsou pro Českou republiku závazné tři úmluvy: Úmluva o ochraně architektonického dědictví Evropy, Úmluva o ochraně archeologického dědictví Evropy a Evropskou úmluvu o krajině (Poláková, 2007, s. 6).

Účelem **zákona o státní památkové péči** je vytvořit všestranné podmínky pro další prohlubování politicko-organizační a kulturně výchovné funkce státu při péči o kulturní památky a také o jejich zachování, zpřístupňování a vhodné využívání, aby se podílely na rozvoji kultury, umění, vědy a vzdělávání, formování tradic a vlastenectví, na estetické výchově pracujících a tím přispívaly k dalšímu rozvoji společnosti (Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči v platném znění). Zákon o státní památkové péči je rozdělen do 6 hlavních částí. Jsou v něm vymezeny základní pojmy pro památkovou péči jako kulturní památky, národní kulturní památky, památkové rezervace, památkové zóny. Dále obsahuje způsoby prohlášení věci či staveb za kulturní památky, práva a povinnosti zúčastněných stran, možnosti finanční podpory nebo orgány a organizace státní památkové péče (Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči v platném znění).

Kromě výše uvedeného zákona o státní památkové péči, podepsala Česká republika několik úmluv, které jsou pro ni závazné. Jejich přehled je uveden v tabulce a v následujícím textu jsou všechny blíže představeny.

Tabulka 14: Mezinárodní Úmluvy platné pro ČR

Název Úmluvy	Číslo Úmluvy	Datum podpisu ČR	Datum platnosti pro ČR	Zaměření Úmluvy
Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví	-	15. listopadu 1990	15. února 1991	Kulturní a přírodní dědictví
Úmluva na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu	Vyhláška č. 94/1958 Sb.	30. září 1957	6. března 1958	Kulturní statky
Evropská úmluva o krajině	13/2005	28. listopadu 2002	1. března 2004	Krajina
Úmluva o ochraně archeologického dědictví Evropy	99/2000 Sb.m.s.	17. prosince 1998	23. září 2000	Archeologické dědictví
Úmluva o ochraně architektonického dědictví Evropy	73/2000 Sb.m.s.	24. června 1998	1. srpna 2000	Architektonické dědictví

Zdroj: vlastní zpracování.

Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví je jedním z nejdůležitějších mezinárodních dokumentů spojující princip ochrany kulturního dědictví s ochranou přírody. Jejím smyslem je upravit péči o přírodní a kulturní památky jednotlivých zemí a napomáhat identifikaci, ochraně, obnově a prezentaci

nejvýznamnějších světových památek. Na základě této úmluvy se vytváří Seznam světového dědictví UNESCO (Národní památkový ústav, 2017).

Další pro Českou republiku platná úmluva je **Úmluva na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu** a Protokol k ní (tzv. Haagská úmluva). K přijetí této úmluvy napomohly zkušenosti s ničením památek v průběhu válečných konfliktů. Na jejím základě vznikl seznam nejvýznamnějších kulturních statků, jimž je třeba v případě ozbrojeného konfliktu zajistit příslušnou ochranu. Památky jsou do rejstříku kulturních statků pod zvláštní ochranou zapisovány organizací UNESCO na základě žádosti státu, v němž se nacházejí

Cílem **Evropské úmluvy o krajině č. 13/2005** je podpořit ochranu, péči a plánování v krajině a organizovat evropskou spolupráci v této oblasti. Předmětem jejího zájmu je celá krajina, jak přírodní, venkovní, městská tak industriální. Úmluva ukládá jednotlivým státům začlenit krajinu do všech svých politik, které mají dopad na krajinu. Dále pak mají jednotlivé strany Úmluvy provádět taková opatření, která přispějí k zajištění výše uvedeného cíle, a to i formou zvyšování povědomí občanské společnosti, soukromých organizací a veřejných orgánů o hodnotě krajiny, její úloze a změnách.

Úmluva o ochraně archeologického dědictví Evropy a Úmluva o ochraně architektonického dědictví Evropy mají za cíl ochraňovat archeologické a architektonické dědictví jako zdroj evropské kolektivní paměti a jako nástroj historického vědeckého studia. Podpisem Úmluvy o ochraně architektonického dědictví Evropy se Česká republika zavázala k vytvoření soupisu archeologického dědictví a klasifikaci chráněných památek a oblastí.

4.2.2 Orgány a organizace státní památkové péče na území ČR

Úkolem orgánů státní památkové péče je dbát na to, aby se státní památková péče zabezpečovala plánovitě, komplexně a diferencovaně a v souladu s dlouhodobou koncepcí jejího rozvoje. Tento úkol provádí ve spolupráci s ostatními orgány státní správy a za odborné pomoci organizací státní památkové péče, vědeckých, uměleckých a dalších odborných organizací a ústavů (Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči v platném znění).

Památkovou péči v České republice vykonává ministerstvo kultury jako ústřední orgán státní správy pro kulturní památky v České republice. Dalšími výkonnými orgány jsou krajské

úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a celní úřady, přičemž celní úřady vykonávají dozor především nad památkami ve vztahu k zahraničí. Ministerstvu kultury je podřízena i odborná organizace státní památkové péče, kterou představuje Národní památkový ústav.

Národní památkový ústav je odbornou institucí státní památkové péče s celostátní působností a je zřizován se souhlasem Ministerstva kultury. Posláním odborné organizace státní památkové péče je vykonávat a koordinovat veškeré odborné činnosti týkající se státní památkové péče. Proto rozsah aktivit této organizace je velice široký. Národní památkový ústav např. spravuje ústřední seznam kulturních památek, poskytuje odbornou pomoc majitelům kulturních památek v otázkách zabezpečování péče o dané památky, zajišťuje další vzdělávání zaměstnanců státní památkové péče, připravuje pro ministerstvo kultury a pro ostatní orgány státní památkové péče odborné podklady nebo i zpracovává rozbor současného stavu státní památkové péče či její dlouhodobé výhledy rozvoje (Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči v platném znění).

Další důležité články v památkové péči jsou krajské úřady a obecní úřady s rozšířenou působností. Úkolem krajského úřadu je metodické řízení výkonu státní památkové péče v kraji. Tento úřad dohlíží v rozsahu své působnosti na dodržování památkového zákona nebo vydává stanoviska k územně plánovací dokumentaci pro území, ve kterém leží nemovitá národní kulturní památka či památková zóna. V samostatné působnosti pak kraj schvaluje koncepci podpory státní památkové péče v kraji a návrhy střednědobých, dlouhodobých a prováděcích programů a plánů zachování i obnovy kulturních památek ležících v kraji. Úkolem obecního úřadu s rozšířenou působností je organizování a vykonávání státní památkové péče v příslušném správním obvodu. Dále se tento úřad podílí na zpracování krajské koncepce podpory státní památkové péče, vykonává dozor při obnově kulturních památek či zabezpečuje předpoklady nutné pro celkovou péči o kulturní památky a stavby ležících v památkové rezervaci, zóně či v ochranném pásmu (Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči v platném znění). Do ochrany a obnovy kulturních památek se kromě úřadů státní správy zapojují také nestátní neziskové organizace.

4.3 Financování obnovy kulturních památek v ČR

Tato práce se zabývá financováním obnovy kulturního dědictví z fondů Evropské unie, ale kromě těchto finančních prostředků existují i další možnosti pro vlastníka kulturní památky jak získat finanční prostředky na její obnovu.

Ideální varianta je, pokud si kulturní památka dokáže na sebe vydělat sama svým provozem. Další vhodnou variantou je, když vlastník/investor má dostatek vlastních prostředků k pokrytí všech nákladů s obnovou. V obou případech jde o vlastní soběstačnost, ale náklady na obnovu a údržbu kulturní památky bývají tak vysoké, že často vlastní zdroje nestačí. Proto existují i další řešení, které však spočívají na spolufinancování dalším subjektem/subjektů (Pek, 2009, s. 196). Prvním takovým řešením je příspěvek od kraje nebo obce. Vlastník kulturní památky může obec nebo kraj požádat o finanční příspěvek, pokud se jedná o zvlášť odůvodněný případ za účelem jejího účinnějšího společenského uplatnění nebo pokud nemá dostatek vlastních prostředků. V tomto případě jde příspěvek přímo z rozpočtu obce nebo kraje, nejedná se tedy o výdaje ze státního rozpočtu (Zídek, Klusoň, 2005, s. 78).

Podle § 16 odst. 2 zákona o státní památkové péči může příspěvek na obnovu kulturní památky poskytnout i Ministerstvo kultury ze státního rozpočtu, pokud se jedná o kulturní památku s mimořádným společenským významem (například jde-li o kulturní památku na území České republiky svého druhu ojedinělou, je-li kulturní památka v havarijním stavu nezaviněném jejím vlastníkem nebo je-li kulturní památka zařazena do některého ze specializovaných příspěvkových programů Ministerstva kultury) (Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči v platném znění). V současné době má ministerstvo kultury na obnovu kulturních památek 6 specializovaných programů - Program záchrany architektonického dědictví, Havarijní program, Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón, Program péče o vesnické památkové rezervace, vesnické památkové zóny a krajinné památkové zóny, Program restaurování movitých kulturních památek, Program Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností. Kromě dotačních programů na obnovu kulturních památek, má Ministerstvo kultury ještě 3 dotační programy, které neslouží přímo na obnovu památek, ale spíše k vytvoření aktivit - Program Podpora pro památky UNESCO, Program Kulturní aktivity v památkové péči, Program Podpora záchranných archeologických výzkumů

Kromě příspěvků od obce, kraje nebo ministerstva kultury může vlastník kulturní památky využít i možnost dotace z evropských fondů. Nevýhodou těchto dotací je velká administrativní náročnost a doba udržitelnosti, po kterou musí vlastník památku udržet ve stejném stavu jako po konci realizace projektu. Naopak výhodou může být při správné administraci většinové pokrytí výdajů z dotace bez potřeby většího množství jiných zdrojů.

Z každého uvedeného programu a z různých operačních programů v rámci evropských fondů lze financovat pouze určitý druh památky. V následující tabulce jsou uvedeny druhy památek a program, případně operační program, ze kterého lze financovat jejich obnovu.

Tabulka 15: Možnosti financování obnovy kulturních památek

Druh památky	Národní zdroje	Evropské fondy	
		Programové období 2007-2013	Programové období 2014-2020
Kulturní památky	Příspěvky od obcí a krajů	Regionální operační programy	
	Dotační programy MK ČR na obnovu památek		
NKP	Příspěvky od obcí a krajů	Integrovaný operační program	Integrovaný regionální operační program
	Dotační programy MK na obnovu památek	Regionální operační programy	Integrované nástroje ITI, IPRÚ, CLLD
UNESCO	Příspěvky od obcí a krajů	Integrovaný operační program	Integrovaný regionální operační program
	Dotační programy MK na obnovu památek	Regionální operační programy	Integrované nástroje ITI, IPRÚ, CLLD

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky je patrné, že na rozdíl od programového období 2007-2013, lze v současném období 2014-2020 financovat z evropských fondů obnovu pouze národních kulturních památek a památek UNESCO, včetně indikativních seznamů. Obnovu kulturních památek lze v současném období financovat pouze z národních zdrojů. Kromě operačních programů, na které je zaměřena tato bakalářská práce (Integrovaný operační program a Integrovaný regionální operační program), lze v současném období 2014-2020 financovat obnovu kulturních památek také prostřednictvím integrovaných nástrojů.

4.4 Souhrn teoretické části

Základním východiskem, na kterém tato práce staví, a který je její oporou je pojem regionální rozvoj. Regionální rozvoj lze chápat jako komplex procesů, které probíhají uvnitř regionů, a které se týkají pozitivních ekonomických, sociálních, environmentálních a jiných proměn regionu (Metodická podpora regionálního rozvoje, 2016). Na regionální rozvoj navazuje regionální politika, která ovlivňuje regionální rozvoj a regionální rozvoj zpětně působí na regionální politiku (Wokoun, 2008, s. 12). Velmi obecně lze regionální politiku definovat jako soubor cílů, opatření a nástroj vedoucích ke snížení příliš

velkých rozdílů v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů (Wokoun, 2008, s.19). Regionální politika je tedy určena k ovlivňování hospodářské struktury v regionech tak, aby přispěla ke zlepšení efektivnosti hospodářské politiky.

Hlavním cílem regionální politiky je podpora vytváření pracovních míst, konkurenceschopnosti firem, hospodářského růstu, udržitelného rozvoje a zlepšování kvality života občanů. Na zkoumané roky 2007-2013 byly stanoveny celkem tři cíle, které byly financovány ze Strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Zatím co v novém programovém období 2014-2020 došlo na redukci z původních tří cílů na dva cíle, které jsou nově financovány z Evropských strukturálních a investičních fondů. Aby měla Česká republika nárok na dotace z těchto fondů, musí vytvořit základní programové dokumenty, které musí navazovat a současně být v souladu s dokumenty EU.

Jak již bylo uvedeno, základním pojmem pro tuto práci regionální rozvoj. Ten je ovlivňován faktory neboli jevy, které přispívají či brání proměnám prostředí, dějů a aktivit (Strategie regionálního rozvoje 2007-2013). Základním z těchto faktorů pro tuto práci je kultura. Giddens definuje kulturu jako „hodnoty, normy a hmotné statky typické pro určitou skupinu“ (Giddens, 1998, s. 550). Součástí kultury je kulturní dědictví, neboli souhrn hmotných a nehmotných hodnot, děl a kulturních vztahů, které vznikly v minulosti, ale svým vznikem a významem přispívají k vytváření soudobých společenských a kulturních hodnot (Heřmanová, Patočka, 2008).

Základním druhem pro tuto práci jsou památky. Památkový fond můžeme dle druhového členění dělit na památky movité a jejich soubory, nemovité památky, tvořené stavbami a jejich soubory dokládající vývoj civilizace a stavební kultury v českých zemích, dále památkově chráněná území a poslední skupinu tvoří nemovité i movité věci, jež připomínají významné historické osobnosti nebo události. Ve světle současného dění se kulturní památky chrání, udržují a uplatňují ve společnosti zejména pro své hodnoty historické a umělecké, jako doklad tvůrčího génia předchozích generací (viz kapitola 4.2 o státní památkové péči). Obnova kulturního dědictví je velmi nákladná, a pokud vlastník nemá dostatek vlastních prostředků, může využít finanční pomoc od obce nebo kraje, z dotačních programů Ministerstva kultury nebo dotace z evropských fondů, na které je zaměřena tato práce.

5 Sekundární a komparativní analýza dat v dokumentech souvisejících s financováním obnovy kulturních památek (pomocí programů IOP a IROP⁵)

Sekundární a komparativní analýza dat se bude zabývat dokumenty souvisejících s operačními programy, prostřednictvím kterých je (bylo) možné financovat obnovu kulturních památek. V programovém období 2007 – 2013 se jedná o Integrovaný operační program a v současném programovém období 2014 – 2020 se jedná o Integrovaný regionální operační program.

Předmětem komparace budou nejprve programové dokumenty obou uvedených operačních programů, dále bude uveden přehled všech výzev na obnovu kulturního dědictví v IOP a IROP a posléze budou porovnány konkrétní podmínky pro příjemce a žadatele. Na závěr kapitoly bude také provedeny komparace způsobu podání žádosti o dotaci a způsobu hodnocení projektových žádostí.

5.1 Programové dokumenty IOP a IROP

Integrovaný operační program (IOP) je zaměřený na řešení společných regionálních problémů v oblastech infrastruktury pro veřejnou správu, veřejné služby a územní rozvoj, rozvoj informačních technologií ve veřejné správě, zlepšování infrastruktury pro oblast sociálních služeb, veřejného zdraví, služeb zaměstnanosti a služeb v oblasti bezpečnosti, prevence a řešení rizik, podporu cestovního ruchu, kulturního dědictví, zlepšování prostředí na sídlištích a rozvoj systémů tvorby územních politik (Dotace EU, 2016). Integrovaný regionální operační program (IROP) stojí na zkušenostech z IOP a regionálních operačních programů (ROP). IROP je stejně jako IOP široce zaměřený operační program, kdy jeho hlavní oblasti zájmu tvoří doprava, Integrovaný záchranný systém, sociální integrace, sociální podnikání, zdravotnická zařízení, vzdělávání, zlepšení energetické účinnosti v budovách, kulturní památky včetně muzeí, tzv. e-government a územní plánování měst a obcí (Dotace EU, 2016). Základním dokumentem pro oba tyto operační programy je Programový dokument, který obsahuje globální cíl programu a také důležité informace jako oblasti intervence (specifické cíle), rozpis financování nebo řízení

⁵ V období 2007-2013 (IOP) a období 2014-2020 (IROP)

programu. Komparace základních oblastí Programového dokumentu IOP a Programového dokumentu IROP je uvedena v tabulce č. 11.

Tabulka 16: Komparace programových dokumentů IOP a IROP

Hledisko	Programový dokument IOP		Programový dokument IROP	
	Název	Počet	Název	Počet
Základní pojmy	Prioritní osa	6	Prioritní osa	5
	Oblast intervence	13 ⁶	Specifický cíl	14
	Aktivita (operace)		Opatření	
Alokace OP	1 620 736 185 EUR		cca. 4 600 000 000 EUR	
Řídící orgán	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR		Ministerstvo pro místní rozvoj ČR	
Zprostředkující subjekty	Centrum pro regionální rozvoj ČR Ministerstvo vnitra Ministerstvo kultury Ministerstvo zdravotnictví Ministerstvo práce a sociálních věcí		Centrum pro regionální rozvoj ČR	

Zdroj: vlastní zpracování

První část tabulky je zaměřena na základní pojmy spojené s operačním programem, které mají v současném programovém období jiný název. Je důležité neplést specifický cíl v IOP a specifický cíl v IROP. V IOP je specifický cíl nadřazený prioritní oblasti a každá prioritní oblast vede k plnění daného specifického cíle. V IROP specifický cíl nahrazuje oblast intervence. Přehled prioritních os a oblastí intervence, resp. specifických cílů je uveden v tabulce č. 12.

Globální cíl IOP je: „Prostřednictvím zefektivnění fungování veřejné správy a veřejných služeb podpořit socioekonomický růst ČR a zvýšit kvalitu života občanů“ (Programový dokument IOP, str. 61). Tento globální cíl rozloženo do tří specifických cílů, z nichž jsou odvozeny prioritní oblasti. Integrovaný regionální operační program přebírá v mnoha směrech globální cíl z IROP, ale zároveň do něj zapracovává územní rozvoj. Globální cíl IROP zní: „Zajistit vyvážený rozvoj území, zlepšit veřejné služby a veřejnou správu pro zvýšení konkurenceschopnosti a zajištění udržitelného rozvoje v obcích, městech a regionech“ (Programový dokument IROP, str. 8).

⁶ Oblasti intervence 1, 4 a 6 jsou dále rozděleny na oblasti intervence 1a, 1b, 4a, 4b, 6a a 6b dle cíle do kterého spadají (Cíl Konvergence nebo Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost)

Tabulka 17: Přehled prioritních os a oblastí intervence v IOP a IROP

	Prioritní osy	Oblasti intervence
Integrovaný operační program	PO 1 Modernizace veřejné správy	1.1 Rozvoj informační společnosti ve veřejné správě
	PO 2 Zavádění ICT v územní veřejné správě	2.1 Zavádění ICT v územní veřejné správě
	PO 3 Zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb	3.1 Služby v oblasti sociální integrace 3.2 Služby v oblasti veřejného zdraví 3.3 Služby v oblasti zaměstnanosti 3.4 Služby v oblasti bezpečnosti, prevence a řešení rizik
	PO 4 Národní podpora cestovního ruchu	4.1 Národní podpora rozvoje cestovního ruchu
	PO 5 Národní podpora územního rozvoje	5.1 Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví 5.2 Zlepšení prostředí v problémových sídlištích 5.3 Modernizace a rozvoj systémů tvorby územních politik
	PO 6 Technická pomoc	6.1 Aktivity spojené s řízením IOP 6.2 Ostatní náklady technické pomoci IOP
	Integrovaný regionální operační program	Prioritní osy
PO 1 Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony		1.1 Zvýšení regionální mobility prostřednictvím modernizace a rozvoje sítě regionální silniční infrastruktury navazující na síť TEN-T 1.2 Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy 1.3 Zvýšení připravenosti k řešení a řízení rizik a katastrof
Po 2 Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů		2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi 2.2 Vznik nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání 2.3 Rozvoj infrastruktury pro poskytování zdravotních služeb a péče o zdraví 2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení 2.5 Snížení energetické náročnosti v sektoru bydlení
PO 3 Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí		3.1 Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví 3.2 Zvyšování efektivity a transparentnosti veřejné správy prostřednictvím rozvoje využití a kvality systémů IKT 3.3 Podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje
PO 4 Komunitně vedený místní rozvoj		4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu 4.2 Posílení kapacit komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zlepšení řídicích a administrativních schopností MAS
PO 5 Technická pomoc		5.1 Zajištění kvalitního řízení a implementace programu

Zdroj: vlastní zpracování

Jak lze vyčíst z tabulky č. 11, u obou operačních programů je řídicím orgánem Ministerstvo pro místní rozvoj. Rozdíl však nastává u zprostředkujících subjektů, které daný program administrují a v celkové alokaci na operační program. Zatímco v IOP bylo pět zprostředkujících subjektů, tak IROP už celý administruje pouze Centrum pro regionální rozvoj ČR. Např. v IOP oblast intervence 5.1 Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví byla až do roku 2013 administrována Ministerstvem kultury ČR.

5.1.1 Výzvy v IOP a IROP na obnovu kulturního dědictví ČR

V předchozím textu byly obecně srovnány programové dokumenty obou operačních programů – IOP a IROP – následující text již bude zaměřen na konkrétní výzvy obou operačních programů. Nejprve bude provedeno obecné srovnání výzev na obnovu kulturních památek v Integrovaném operačním programu a Integrovaném regionálním operačním programu.

V následující tabulce je uveden přehled výzev v IOP (programové období 2007-2013) a IROP (programové období 2014-2020) na obnovu kulturních památek. Ke každé výzvě je uvedena celková alokace a počty podaných a podpořených projektů. Z této tabulky je patrný výrazný rozdíl jak v alokacích jednotlivých výzev, tak především počty podaných žádostí a alokace největších a nejmenších projektů. V IROP byly doposud vyhlášeny 2 výzvy (pravděpodobně je jedná o jediné 2 výzvy v IROP) a jejich alokace je nižší o téměř 1 mld. než v IOP. Zásadní rozdíl je ale v počtu projektů v jednotlivých výzvách. Jak bude uvedeno v následujícím textu, tak v IROP byla výrazně snížena maximální výše dotace oproti IOP, to se odrazilo v počtu podpořených projektů, jichž už je nyní pouze ve 13. výzvě IROP více než za celé programové období 2007 – 2013 v IOP.

Tabulka 18: Komparace výzev na obnovu kulturních památek v IOP a IROP

Výzva	IOP					IROP		
	1.výzva	2.výzva	3.výzva	24.výzva	Celkem	13.výzva	52.výzva	Celkem
Alokace (v mil. Kč)	4 800	470	666,88	701	6 637,88	3 821	1 825	5 646
Počet podaných žádostí	36	6	9	19	70	63	97	728
Počet podpořených projektů	15	2	3	5	25	55	-	
Největší projekt (v tis. Kč)	500 000	182 807,1	242 479,3	191 193,8		215 791,4		
Nejmenší projekt (v tis. Kč)	147 838	129 692	192 000	31 158,7		5 094,6		

Zdroj: vlastní zpracování

⁷ Údaj platný k 18.2.2017. Předkládat projekty do této výzvy lze až do 28.3.2017, proto lze předpokládat nárůst tohoto čísla.

⁸ Údaj platný k 18.2.2017.

5.2 Pravidla pro příjemce a žadatele

V následujícím textu bude provedena komparace podmínek pro žadatele obsažené v Pravidlech pro příjemce a žadatele. Vzhledem k počtu výzev není možné obsáhnout rozdíly mezi všemi výzvami, analýza se tedy bude týkat pouze 1. výzvy IOP a 13. výzvy IROP.

Příjemce dotace z evropských fondů musí dodržovat pravidla, která jsou uvedena v konkrétních příručkách. V Integrovaném operačním programu byla všechna pravidla pro konkrétní výzvu uvedena v jedné příručce – Příručka pro příjemce a žadatele, v současném programovém období už jsou tyto příručky dvě – Obecná pravidla, která platí pro všechny specifické cíle a všechny výzvy a Specifická pravidla pro každou jednotlivou vyhlášenou výzvu.

V Integrovaném operačním programu proběhly celkem 4 výzvy na obnovu kulturních památek, tak by se mohlo zdát, že první výzva v Integrovaném regionálním operačním programu už bude přizpůsobena tak, aby vzniklo pouze minimální množství nejasností a problémů při realizaci, ale z nějakých důvodů tomu tak úplně není. Jako důvod komplikací se nabízí skutečnost, že Evropská komise už nechtěla v tomto programovém období podporovat obnovu památek. Avšak po vlně nesouhlasu od členských států se rozhodla tento svůj postoj změnit. Ten už se ovšem výrazně promítl do nastavených pravidel, která jsou často přísnější než v Integrovaném operačním programu. Následující text bude zaměřena právě na tyto největší změny a také na nejdůležitější podmínky, které musí příjemce splnit pro poskytnutí dotace. Nejzásadnější rozdíly mezi výše uvedenými výzvami jsou znázorněny v tabulce.

Tabulka 19: Rozdíly v podmínkách dotace z IOP a IROP

Hledisko	1. výzva IOP	13. výzva IROP
Oprávnění žadatelé	Pouze právnické osoby	Právnické osoby + fyzické osoby nepodnikající
Minimální a maximální výše dotace	Min. 100 mil. Kč Max. 500 mil. Kč	NKP - 123 282 tis. Kč UNESCO – 246 565 tis. Kč
Podporované aktivity	Metodická centra Vzorové projekty obnovy	Revitalizace a zatraktivnění památek
Typ financování	Ex-ante	Ex-post
Způsobilé výdaje		Rozdělené na hlavní a vedlejší
Udržitelost	5 let od konce projektu	5 let od provedení poslední platby příjemci ze strany ŘO

Zdroj: vlastní zpracování dle Příručka pro příjemce a žadatele pro oblast intervence 5.1, 1. výzva, Specifická pravidla pro 13. výzvu, Obecná pravidla pro žadatele a příjemce

Z tabulky lze vyčíst, z jakých hledisek se výzvy od sebe nejvíce liší. Tyto a také další rozdíly neuvedené v této tabulce jsou blíže popsány v následujícím textu.

5.2.1 Oprávnění žadatelé

Je nutné rozlišovat žadatele a příjemce. Žadatel je subjekt, který podal žádost a až po podpisu Rozhodnutí se stává žadatelem. To může někdy trvat i několik měsíců po schválení žádosti a začátku realizace projektu.

V podmínkách jsou vymezeny oprávnění žadatelé, kteří mohou žádat o dotaci. U obnovy kulturních památek se příliš neliší oprávnění žadatelé v IOP a v IROP. Vlastně se objevují pouze dva rozdíly. První je ten, že zatímco v IOP nemohla o dotaci žádat fyzická osoba vůbec, v IROP už je uvedena pouze fyzická osoba nepodnikající. Druhý a největší rozdíl spočívá v zápisu v katastru nemovitostí. Žadatel v IOP stačilo mít smlouvu o pronájmu nebo o výpůjčce, ale nemusel být zapsán v katastru nemovitostí. V IROP musí být žadatel buď vlastníkem kulturního dědictví, nebo mít právo hospodaření, které musí být uvedeno v katastru nemovitostí.

Lze tedy říci, že tady moc změn nenastalo, ale povinnost vkladu práva hospodaření do katastru nemovitostí může prodloužit dobu přípravy projektu, pokud se vklad protáhne. Na druhou stranu bude lehce ověřitelné, jestli je žadatel oprávněný či nikoliv.

5.2.2 Podporované aktivity

V 1. Výzvě pro prioritní osu 5.1 IOP byly podporované aktivity rozděleny na aktivity 5.1a a 5.1b. Aktivita 5.1a spočívala ve vytváření a zefektivňování národních metodických center pro vybrané oblasti kulturního dědictví. Tato aktivita nebyla zaměřena pouze na obnovu kulturní památky, ale také na její další využití, které spočívá v identifikaci, dokumentaci, uchování, prezentaci a využití nemovitého, movitého a kulturního dědictví ČR.

Pod aktivitou 5.1b se skrývá vzorová obnova a využití nejvýznamnějších součástí nemovitého památkového fondu ČR. Z této aktivity byly podpořeny obnovy národních kulturních památek, památek UNESCO a památek na seznamu kandidátů na seznam UNESCO, ale i projekty obnovy a využití ucelených tematických souborů kulturních památek ležících na území nejméně čtyř regionů NUTS II, jako příklad takového projektu lze uvést projekt Revitalizace židovských památek v České republice. Projekty podpořené z této aktivity museli mít prokazatelný přímý přínos na zvýšení atraktivity prostředí a

zároveň sloužili jako vzorová obnova pro další kulturní památky, proto aplikované postupy museli být použitelné i v jiných projektech.

Výzva IROP je zaměřena na podporu revitalizací a zatraktivnění:

- památek zapsaných na Seznam světového dědictví UNESCO,
- památek zapsaných na Indikativní seznam světového dědictví UNESCO v kategorii kulturní dědictví,
- národních kulturních památek k 1. 1. 2014,
- památek zapsaných na Indikativní seznam národních kulturních památek k 1. 1. 2014 (Specifická pravidla pro žadatele a příjemce pro 13. výzvu).

Na rozdíl od IOP už není tato výzva zaměřena tolik na expozice a využití památek, jako spíše čistě na její revitalizaci. Stále ovšem platí, že předmětem podpory nemůže být objekt využívaný ke komerčním účelům.

Podporované aktivity v IROP jsou rozděleny na hlavní a vedlejší, přičemž hlavní aktivity musí tvořit minimálně 85% celkových způsobilých výdajů projektu. Mezi hlavní aktivity patří stavební část revitalizace, digitalizace památek a mobiliáře, restaurátorské práce, pořízení nezbytného vybavení a zařízení, zvýšení ochrany památky. Všechny ostatní způsobilé výdaje spadají do vedlejších aktivit, včetně aktivit jako projektová dokumentace ke stavbě a zabezpečení výstavby, bez kterých stavba nemůže být provedena.

5.2.3 Struktura a způsob financování

V oblasti financování proběhlo mezi uvedenými operačními programy nejvíce změn. První změna je ve výši dotace. V IOP byla minimální výše podpory 100 mil. Kč a maximální výše podpory 500 mil. Kč. Vysoká minimální výše sice nedovolila uskutečnit menší projekty, ale bylo dostatek prostředků pro realizaci velkých projektů (např. klášter Teplá, Terezín). Menší projekty měly poté šanci v dalších výzvách.

V IROP je nastavená minimální výše způsobilých výdajů na 5 mil Kč a maximální výše se liší podle typu památky. U památek zapsaných na Seznam světového dědictví UNESCO je maximální výše celkových výdajů 246 565 000 Kč, u ostatních podporovaných památek je to 123 282 000 Kč.

S maximální výši celkových výdajů v IROP jsou spojeny i tzv. small-scale infrastructure neboli podpora infrastruktury malého měřítka. To znamená, že maximální výše celkových výdajů je zároveň i limit pro všechny ostatní investiční výdaje až do roku 2020. V praxi by to tedy mohlo vypadat tak, že se v rámci IROP obnoví pouze část památky za maximální možnou výši, tj. u národních kulturních památek 123 282 000 Kč a zbytek budovy by se mohl zrekonstruovat až po roce 2020, protože jinak by byl překročen limit small-scale a příjemce by musel vrátit celou dotaci. Tato záležitost je již delší dobu diskutována na Řídícím orgánu IROP a k dnešnímu dni 8. 3. 2016 není závazné stanovisko k vysvětlení limitů. Nezávazné stanovisko říká, že limity se aplikují podle funkčnosti a ne podle budovy podle katastru nemovitostí. Toto stanovisko by zase mohlo vyvolat podávání několika projektů na jednu budovu, přičemž její části budou od sebe funkčně oddělené (např. samostatné prohlídkové okruhy). Ale z hlediska příjemců je toto vysvětlení mnohem benevolentnější, než je uvedeno ve Specifických pravidlech pro žadatele a příjemce.

Nízkou maximální výši dotace mohla také vykompenzovat možnost podávání více projektů na jeden objekt do více operačních programů (nesmí se jednat o stejnou aktivitu, ale např. nákup expozice z jiné dotace je povolen), ale i zde platí small-scale, což znamená, že projekty by dohromady nesměly překročit určený limit. V IOP nebylo možné na stejný projekt čerpat finanční prostředky z jiných dotací.

Stejně jako v předchozí kapitole výše dotace, tak i struktura a způsob financování se dočkalo hned několik změn. Struktura financování byla v IOP stejná u všech projektů bez rozdílu typu příjemce. Podíl spolufinancování z Evropského fondu pro regionální rozvoj činil 85% a zbylých 15% způsobilých výdajů tvořil příspěvek státního rozpočtu.

V IROP je také zavedeno částečné spolufinancování ze strany příjemce a jeho výše je dána podle právní formy příjemce. Výše spolufinancování u jednotlivých právních forem je uveden v tabulce.

Tabulka 20: Podíl spolufinancování ve 13. výzva IROP

Právní forma příjemce	Podíl financování	
	IOP	IROP
Organizační složky státu a příspěvkové organizace složek státu		EFRR – 85% SR – 15%
Kraje, obce, dobrovolné svazky obcí a jimi zřizované organizace		EFRR – 85% SR – 5% Vlastní zdroje – 10%
Organizace zakládané kraji, obcemi, dobrovolnými svazky obcí, nestátní neziskové organizace, církve a náboženské společnosti, evidované (církvní) právnické osoby a jiné soukromoprávní subjekty, jejichž hlavním účelem není zisk a zároveň vykonávají veřejně prospěšnou činnost v oblasti ochrany kulturního dědictví a péče o něj	EFRR – 85% SR – 15%	EFRR – 85% SR – 10% Vlastní zdroje – 5%
Ostatní oprávnění příjemci		EFRR – 85% Vlastní zdroje – 15%

Zdroj: vlastní zpracování dle Specifická pravidla pro žadatele a příjemce pro 13. Výzvu IROP a Příručka pro příjemce a žadatele pro 1. Výzvu IOP

Významné změny jsou i u způsobu financování. V IOP probíhalo financování ex-ante, to znamená, že příjemce předložil faktury na kontrolu zprostředkujícímu subjektu ihned po jejich obdržení od dodavatele a jejich proplacení od Řídícího orgánu nebylo vázáno na jejich dřívější úhradu od příjemce. Nyní je způsob financování ex-post. U tohoto způsobu příjemce předkládá faktury spolu s monitorovací zprávou nejdříve jednou za 3 měsíce, a jejich proplacení je vázáno na doručení dokladu o úhradě od příjemce. Tato změna u tak velkých projektů, jako obnovy kulturních památek bezpochyby jsou, může některé příjemce donutit k minimálně krátkodobému zadlužení a už to s sebou nese riziko. Nejvíce na ex-post financování doplatí především neziskové organizace a církve, které často nemají dostatek vlastních finančních prostředků, aby úhrady, i když pouze dočasně, uhradili ze svých zdrojů.

5.2.4 Ostatní podmínky pro příjemce

Kromě hlavní realizace projektu, byl příjemce v Integrovaném operačním programu povinen zpracovat vzorovou obnovu projektu, neboli kroniku projektu, která měla sloužit jiným vlastníkům kulturních památek jako podklad pro jejich vlastní obnovu památky. Tato povinnost v IROP už není.

Další úleva oproti IOP je uspořádání závěrečné konference. Ta sice nebyla povinná, nýbrž pouze doporučená, přesto však většina příjemců brala závěrečnou konferenci jako svou povinnost a na konci projektu ji uspořádala.

Tyto dvě změny znamenají úlevu příjemců od dalších povinností, na druhou stranu ale kronika projektu i závěrečná konference měly své kouzlo a přilákaly zájem mnoha lidí, které by památku jinak nenavštívili.

5.3 Podání žádosti o dotaci v období 2007-2013 a 2014-2020

Za předpokladu že žadatel splnil všechny výše uvedené podmínky, musí podat žádost o dotaci, ve které uvede svůj projektový záměr, aby mohl být projekt podpořen. Způsob podání žádosti o dotaci se v programovém období 2007-2013 a 2014-2020 zásadně liší.

Tabulka 21: Žádost o dotaci v období 2007-2013 a 2014-2020

	IOP	IROP
Monitorovací systém	Benefit7	MS2014+
Způsob podání žádosti	Elektronicky + papírová forma	Pouze elektronicky
Povinné přílohy	<ul style="list-style-type: none"> • Čestné prohlášení žadatele – generované z aplikace Benefit7 • Doklady o právní subjektivitě žadatele • Podklady pro posouzení finančního zdraví žadatele • Studie proveditelnosti a ekonomického hodnocení projektu • Doklad o prokázání právních vztahů k majetku, který je předmětem projektu • Doklad ohledně nemovitého majetku, který je předmětem projektu • Dokumenty požadované podle • Stavebního zákona ve formě správního aktu nebo jeho ekvivalentu • Projektová dokumentace • Smluvní vztahy s partnery 	<ul style="list-style-type: none"> • Plná moc – v případě přenesení pravomocí na jinou osobu • Dokumentace k zadávacím a výběrovým řízením • Doklady o právní subjektivitě žadatele – nerelevantní pro kraje, obce a organizační složky státu • Studie proveditelnosti • Výpis z rejstříků trestů • Doklad o prokázání právních vztahů k majetku, který je předmětem projektu • Žádost o stavební povolení nebo ohlášení, případně stavební povolení nebo souhlas s provedením ohlášeného stavebního záměru nebo veřejnoprávní smlouva nahrazující stavební povolení • Projektová dokumentace pro vydání stavebního povolení nebo pro ohlášení stavby • Položkový rozpočet stavby • Souhlasné závazné stanovisko příslušného orgánu památkové péče podle § 14 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění • Seznam objednávek – přímých nákupů – u již uskutečněných nákupů • Průzkum trhu

Zdroj: vlastní zpracování

V předcházejícím programovém období 2007 – 2013 neexistoval jednotný informační systém pro podávání projektových žádostí pro všechny operační programy. Pro Operační program Podnikání a inovace sloužil systém eAccount, pro Operační program Životní

prostředí BENE-FILL a pro ostatní operační programy, včetně Integrovaného operačního programu sloužil Benefit7. V současném programovém období existuje pouze jeden informační systém pro podávání žádostí pro všechny operační programy, a to IS KP14+, který nahrazuje všechny předchozí systémy. Portál IS KP14+ je součástí informačního systému MS2014+ a je určen nejen pro zadávání žádostí o podporu, ale i pro správu projektů po celou dobu jejich životního cyklu a dále pro nositele strategií integrovaných nástrojů a externí hodnotitele.

Největší rozdíl v období 2014-2020 oproti období 2007-2013 spočívá ve formě odevzdání projektové žádosti. Pro splnění podmínek v období 2007-2013 musel žadatel odevzdat celkem čtyři kopie projektové žádosti, tři v listinné podobě (1 originál a 2 prosté kopie) a jednu v elektronické podobě. Listinná podoba projektové žádosti byla podána v neporušeném obalu, který byl opatřen výrazným označením „NEOTEVÍRAT – IOP“ a adresou žadatele. Takto označenou obálku žadatel doručil na podatelnu ministerstva buď osobně, nebo prostřednictvím pošty (Příručka pro příjemce a žadatele). Při nedodržení uvedeného postupu, nebyla žádost zaregistrována, tudíž ani dále hodnocena. V současném programovém období 2014-2020 je žádost zpracována a podána pouze v elektronické formě na webových stránkách <https://mseu.mssf.cz>. Příjemce zde vyplní projektovou žádost podle pokynů a přiloží povinné přílohy, které jsou z části odlišné od předchozího programového období (viz tabulka č. 16).

Dalším krokem po podání žádosti o podporu je hodnocení této žádosti. Jeho postup je uveden v následujícím textu.

5.4 Hodnocení žádosti o podporu

Po podání žádosti o dotaci je zprostředkovatelem dotace ověřeno, že žadatel splnil všechny podmínky dotace. Hodnocení žádosti o dotaci v 1. výzvě IROP probíhalo prostřednictvím Ministerstva kultury a hodnocení žádosti v rámci 13. výzvy IROP probíhá prostřednictvím Centra pro regionální rozvoj České republiky.

Hodnocení v obou programových obdobích probíhalo v monitorovacím systému. Pro programové období byl tím systémem Monit a pro nové programové období se jedná o systém MS 2014+. To, že pro každé období je využíván jiný monitorovací systém s sebou přineslo hned několik změn. Těmi nejzásadnějšími je neslučitelnost rolí hodnotitel a manažer projektu, kdy osoba, která projekt hodnotí, nemůže být zároveň u stejného

projektu jako manažer projektu v realizaci. Postup při hodnocení žádosti o podporu v období 2007-2013 a 2014-2020 je uveden v následující tabulce.

Tabulka 22: hodnocení žádostí o podporu

Pořadí kroku	Název kroku		Provádí		Lhůta	
	2007-2013	2014-2020	2007-2013	2014-2020	2007-2013	2014-2020
1.	Posouzení přijatelnosti	Hodnocení přijatelnosti a formálních náležitostí	2 pracovníci	řádný hodnotitel, schvalovatel	5 pd od konce výzvy (přijetí žádosti)	5 pd ⁹ od konce výzvy
2.	Formální náležitosti	Věcné hodnocení	2 pracovníci	Řádný hodnotitel, schvalovatel, arbitr	2 pd od ukončení kroku 1	2 pd od ukončení kroku 1
3.	Kvalita projektu	Ex-ante analýza rizik	2 externí hodnotitelé	Řádný hodnotitel, schvalovatel	25 pd od ukončení kroku 2	2 pd od ukončení kroku 2
4.	Ex-ante analýza rizik	-	Pověřený pracovník	-	5 pd od ukončení kroku 3	-

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce jsou uvedeny všechny základní kroky při hodnocení žádosti o podporu včetně lhůt na jejich zpracování. Při posouzení přijatelnosti projektu je kontrolováno splnění podmínek obsažených v dokumentaci k výzvě. Nesplnění podmínek přijatelnosti znamená vyřazení projektu z dalšího hodnocení. Při kontrole formálních náležitostí hodnotitelé jsou kontrolovány především povinné přílohy. Věcné hodnocení a hodnocení kvality projektu je to samé, kdy však v IOP tuto kontrolu provádí externí hodnotitelé a v IROP hodnotitelé u zprostředkovatele dotace. Posledním krokem je ex-ante analýza rizik. Na základě této kontroly jsou definována rizika projektu, která hrozí v době jeho realizace.

Po kladném hodnocení projektu je projektu vydán právní akt a je převeden do realizace. V realizaci projektu je znovu kontrolováno dodržování podmínek dotace obsažených v kapitole 5.1.

⁹ pd – pracovní dny. 5 pracovních dní v případě kolové výzvy (13. výzva IROP), v případě průběžné výzvy je lhůta 2 pracovní dny.

5.5 Příklady úspěšných projektů IOP

V předchozím programovém období byla úspěšně ukončena celá řada projektů na obnovu kulturního dědictví. V této kapitole budou uvedeny příklady třech takových projektů a zároveň budou vyhodnoceny podle podmínek IROP a zhodnoceny, zda by mohly být uskutečněny ve stejné podobě.

5.5.1 Vzorová obnova NKP Klášter premonstrátů Teplá

Příjemce: Kanonie premonstrátů Teplá

Období realizace: 1. 4. 2009 – 30. 6. 2015

Celkový rozpočet: 497 081 011 Kč

„Cílem projektu IOP bylo využít potenciál kulturního dědictví kláštera k stimulaci ekonomického, kulturního a sociálního růstu celého okolního regionu. V prvé řadě se projekt zaměřil na obnovu historicky nejhodnotnějších částí kláštera, který má status národní kulturní památky, a tím zahájit obnovu celého areálu kláštera. Přidanou hodnotou projektu je využití klášterních prostor k vzdělávacím a kulturním akcím pro širokou veřejnost. Vytvořené zázemí umožňuje realizovat rukodělnou tvorbu v oblasti keramiky nebo výtvarných oborů, pro hudební aktivity zde jsou k dispozici zkušebny a koncertní sály, pro vzdělávací semináře je k dispozici několik učeben a konferenčních sálů, pro žáky škol projekt nabídne možnost výchovně vzdělávacích programů, a pro širokou veřejnost je připravena nabídka poznávacích okruhů po klášterním areálu.“
(KVALITA ŽIVOTA, Oprava kláštera premonstrátů Teplá, 2016)

Tabulka 23: Položkový rozpočet obnovy kláštera premonstrátů Teplá

Druh výdaje	Skutečnost v IOP v Kč	IROP	
		Výdaje na hlavní aktivity	Výdaje na vedlejší aktivity
Osobní výdaje	1 002 906		1 002 906
Nákup nezbytného vybavení kanceláří, učeben, odborných pracovišť	32 402 411		32 402 411
Studie, publikace (tvorba, tisk, kopírování)	632 000		632 000
Náklady na povinnou závěrečnou konferenci	180 000	V IROP nezpůsobilé, závěrečná konference není povinná	
Náklady na publicitu (informační tabule, pamětní desky)	100 875		100 875
Náklady na výběrová řízení	5 222 700		5 222 700
Náklady na poradenství, expertní, konzultační a jiné služby	1 458 000		1 458 000
Zabezpečení výstavby (inženýrská činnost)	14 048 161		14 048 161
Projektová dokumentace	40 937 606		40 937 606
Stavební části stavby	401 096 352	401 096 352	
Celkové výdaje	497 081 011	401 096 352	95 804 659
Celkové způsobilé výdaje IROP	x	496 901 011	
Procentní podíl hlavní/vedlejší aktivity	x	80,72%	19,28%

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce č. 4 je zobrazen položkový rozpočet projektu na obnovu kláštera v Teplé. V prvním sloupci jsou uvedené druhy výdajů, které příjemce čerpal z projektu v Integrovaném operačním programu a ve druhém sloupci je jejich skutečně vyčerpaná výše. Další sloupce mají stejné hodnoty jako předchozí, ale jsou rozdělené na výdaje na hlavní aktivity a výdaje na vedlejší aktivity. Výdaje byly takto rozděleny podle Specifických pravidel (viz kapitola 3.4.2) Jak bylo uvedeno v kapitole 3.4.3, výdaje na hlavní aktivity musí tvořit alespoň 85% veškerých výdajů na projekt. V posledním řádku jsou hlavní a vedlejší aktivity přepočítány na procenta ve vztahu k celkovým způsobilým výdajům v IROP.

Po vyhodnocení uvedených údajů podle předchozích kapitol je jasné, že tento projekt by nemohl být financovaný ve stejné podobě z Integrovaného regionálního operačního programu hned ze dvou důvodů. Tím prvním je výše celkových výdajů. Klášter premonstrátů Teplá je národní kulturní památka, tudíž maximální výše dotace je 123 282 000 Kč, tuto částku tento projekt výrazně převyšuje. Druhým důvodem, proč by

tento projekt nebyl z IROP podpořen je procentní podíl vedlejších výdajů na projektu, který činí 19%.

Způsobnost všech výdajů nelze z takového rozpočtu přesně určit, lze ale říci, že většina druhů by byla v IROP způsobilá. Jedinou výjimku tvoří výdaje na závěrečnou konferenci, kterou příjemce pořádat nemusí.

Vzhledem k tomu, že už rozpočet na stavební část stavby převyšuje stanovený limit pro IROP je jisté, že projekt by nemohl být proveden ve stejném nebo podobném rozsahu. Jediným řešením pro příjemce by bylo revitalizovat pouze část objektu s rozpočtem do 123 282 000 Kč. Navíc by se na příjemce vztahovalo spolufinancování ve výši 5%, které činí téměř 620 tis. Kč z maximální možné dotace, což by pro takového příjemce, jakým je Kanonie premonstrátů Teplá, mohl být problém.

5.5.2 Revitalizace areálu kláštera Český Krumlov

Příjemce: Město Český Krumlov

Období realizace: 3. 12. 2007 – 31. 10. 2015

Celkový rozpočet: 319 229 046 Kč

„Cílem obnovy areálu klášterů v Českém Krumlově bylo vytvořit moderní centrum, které by uchovávalo a zpřístupňovalo kulturní dědictví uprostřed historického jádra města s celoroční nabídkou služeb pro odbornou i laickou veřejnost. Plánované kulturní a vzdělávací služby se tematicky váží nejen na specifické kulturní dědictví spojené přímo s historií areálu klášterů a celého města, ale také na významné součásti kulturního dědictví České republiky vztahující se hlavně k období gotiky, renesance a baroka. Jednotlivá témata programové náplně budou řešena kombinací různých forem (badatelská a dokumentační činnost, vzdělávací činnost, přednášky, workshopy a kurzy, interaktivní a muzeální expozice, kulturní akce jako koncerty a divadelní představení) tak, aby oslovily různé cílové skupiny návštěvníků.“ (KVALITA ŽIVOTA, Oprava kláštera v České Krumlově, 2016)

Tabulka 24: Položkový rozpočet obnovy klášterů Český Krumlov

Druh výdaje	Skutečnost v IOP v Kč	IROP	
		Výdaje na hlavní aktivity	Výdaje na vedlejší aktivity
Osobní výdaje	11 895 723		11 895 723
Studie, publikace (tvorba, tisk, kopírování)	745 677		745 677
Náklady na povinnou závěrečnou konferenci	120 043	V IROP nezpůsobilé, závěrečná konference není povinná	
Náklady na publicitu (informační tabule, pamětní desky)	24 840		24 840
Náklady na výběrová řízení	1 408 470		1 408 470
Náklady na poradenství, expertní, konzultační a jiné služby	11 122 324		11 122 324
Zabezpečení výstavby (inženýrská činnost)	213 530		213 530
Projektová dokumentace	11 768 443		11 768 443
Stavební části stavby	221 456 917	221 456 917	
Technologická zařízení	3 357 408	3 357 408	
Nákup mobiliáře	56 108 654	56 108 654	
Ostatní investiční náklady	1 007 017		1 007 017
Celkové výdaje	319 229 046	280 922 979	38 186 024
Celkové způsobilé výdaje IROP	x	319 109 003	
Procentní podíl hlavní/vedlejší aktivity	x	88,03%	11,97%

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 5 je stejná jako tabulka č. 4 v předchozí kapitole 3.5.1, pouze se částky vztahují k projektu obnovy klášterů v České Krumlově.

Kláštéry v Českém Krumlově jsou součástí jeho historického jádra, patří tedy mezi památky UNESCO. Maximální výše dotace pro tento projekt je tedy vyšší než v předchozím případě a činí 246 565 000 Kč. Ale ani tato suma by nebyla dostatečná, aby mohl být projekt realizován ve stejné podobě.

V tomto projektu je příjemce město, proto by muselo zafinancovat 10% výdajů ze svých prostředků, které by znamenaly velkou ránu pro rozpočet tak malého města jako je Český Krumlov.

5.5.3 Národní centrum divadla a tance

Příjemce: Národní památkový ústav

Období realizace: 15. 8. 2009 – 30. 6. 2015

Celkový rozpočet: 182 896 408 Kč

„Z původního divadla, které nechal k valtckému zámku v roce 1790 přistavit kníže Alois I. Josef, zbyly jen obvodové zdi. Projekt IOP umožnil rekonstrukci tří zchátralých objektů

valtického areálu a jejich nové využití. Cílem projektu bylo zrekonstruovat budovu divadla do původní barokní reprezentativní podoby, včetně jeviště a hlediště s kapacitou 240 míst. Vedle divadla byla zrekonstruována i budova jízdárny: vznikl zde polyfunkční sál s moderním zázemím pro pořádání vzdělávacích, kulturních a společenských akcí, který pojme až tisíc hostů. Pro pořádání kulturních a společenských akcí byl upraven také hospodářský dvůr se zcela novým návštěvnickým zázemím. Poslední zrekonstruovanou budovou byl zahradní domek, kde se nachází zázemí pro organizátory akcí, učebny edukačního centra, badatelna a kanceláře.“ (KVALITA ŽIVOTA, Národní centrum divadla a tance, 2016)

Tabulka 25: Položkový rozpočet Národní centrum divadla a tance

Druh výdaje	Skutečnost v IOP v Kč	IROP	
		Výdaje na hlavní aktivity	Výdaje na vedlejší aktivity
Osobní výdaje	6 431 009		6 431 009
Cestovně	40 489	V IROP nezpůsobilé	
Nákup materiálu	20 911		
Nákup nezbytného vybavení kanceláří, učeben, odborných pracovišť	24 086		24 086
Nákup DHM	3 032 785		3 032 785
Náklady na povinnou závěrečnou konferenci	213 226	V IROP nezpůsobilé, závěrečná konference není povinná	
Náklady na publicitu (informační tabule, pamětní desky)	4 320		4 320
Náklady na výběrová řízení	261 840		261 840
Náklady na poradenství, expertní, konzultační a jiné služby	151 680		151 680
Právní služby	120 270	V IROP nezpůsobilé	
Zabezpečení výstavby (inženýrská činnost)	71 856		71 856
Projektová dokumentace	10 649 159		10 649 159
Stavební části stavby	158 839 684	158 839 684	
Nákup mobiliáře	3 035 013	3 035 013	
Celkové výdaje	182 896 408	161 874 697	20 647 726
Celkové způsobilé výdaje IROP	x	182 522 423	
Procentní podíl hlavní/vedlejší aktivity	x	88,69%	11,31%

Zdroj: vlastní zpracování

Posledním uvedeným projektem je národní centrum divadla a tance ve Valticích. Příjemcem je v tomto případě Národní památkový ústav, tudíž příspěvková organizace organizační složky státu, proto by byl podíl spolufinancování nulový.

V tabulce č. 6 v položkovém rozpočtu jsou znázorněné druhy výdajů, který by byly v IROP nezpůsobilé. Kromě výdajů na závěrečnou konferenci se jedná také o výdaje na cestovné a právní služby, které přímo nesouvisí s projektem, proto jsou v IROP nezpůsobilé.

Zámek Valtice, ve kterém byl realizován tento projekt, patří mezi národní kulturní památky ČR, vztahoval by se něj tedy ten nižší z limitů. Znovu je tedy jasné, že by se do limitů pro IROP nevešel, i když zdaleka ne o tolik jako předchozí projekty. Při snížení vedlejších výdajů na nákup dlouhodobého hmotného majetku a osobních výdajů a při snížení ceny stavební zakázky by bylo možné tento projekt realizovat. Pravděpodobně by ale musely být vypuštěny nějaké aktivity a projekt by nebyl realizován ve stejné podobě.

Tato kapitola ukázala, jak přísně jsou nastavené podmínky pro získání podpory z IROP, když žádný z uvedených projektů by nebyl podpořen. Tyto projekty byly vybrány jako reprezentující projekty od každého druhu žadatele, ale pokud by bylo hodnoceno více projektů 1. Výzvy IOP, závěry by byly pravděpodobně pořád stejné nebo podobné. Všechny realizované projekty jsou uvedené na internetových stránkách www.kvalitazivota.eu, kde jsou ke každému uvedené nejdůležitější informace.

5.6 Souhrn analýzy dat v dokumentech souvisejících s financováním obnovy kulturních památek z IOP a IROP

Sekundární analýza dat je zaměřena na dokumenty, na základě kterých je možné financování obnovy kulturního dědictví v programovém období 2007-2013 (IOP) a 2014-2020 (IROP). Dokumenty byly rozděleny podle jejich úrovně a následně byla provedena jejich komparace napříč uvedených programových obdobích.

Nejprve byla provedena komparace programových dokumentů výše uvedených operačních programů. Na základě této komparace bylo zjištěno, že oba operační programy jsou široce zaměřené a jejich zaměření se z velké části neliší. Oba operační programy podporují oblast dopravy, integrovaných záchranných složek, územního rozvoje, veřejné správy a veřejných služeb. Integrovaný operační program navíc podporoval cestovní ruch, který v současném období 2014-2020 již podporován není. Alokace IROP je však téměř třikrát vyšší než alokace IOP, což je logické vzhledem k tomu, že IROP nahrazuje nejenom IOP, ale také regionální operační programy. Dále bylo zjištěno, že v Integrovaném operačním programu byla obnova kulturních památek financována v rámci prioritní osy 5 a oblasti intervence 5.1 s názvem Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví. V Integrovaném

regionálním operačním programu je v současném období financování obnovy kulturních památek součástí prioritní osy 3 a specifického cíle 3.1 Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví. Dále byly komparovány výzvy vyhlášené v rámci této prioritní osy a specifického cíle. Tyto výzvy jsou uvedeny v tabulce č. 13, která však v době odevzdání této práce nemůže být kompletní, už nyní ale lze vidět značný nárůst počtu projektů v IROP, kdy pouze ve 13. výzvě bylo podáno celkem 63 žádostí o podporu, zatímco v celém IOP jich bylo 70.

Na programový dokument, který upravuje obecně celý operační program, navazují příručky, kterými se musí řídit příjemci a žadatelé. V IOP to byla Příručka pro příjemce a žadatele (pro tuto práci byla využita příručka pro 1. výzvu) a v IROP jsou to Obecná pravidla pro žadatele a příjemce a Specifická pravidla pro žadatele a příjemce (pro 13. výzvu). Pro komparaci byly vybrány ty podmínky, které jsou dle autorky práce zásadní pro žadatele – oprávnění žadatelé, podporované aktivity, způsob a struktura financování a ostatní podmínky pro příjemce. Z pohledu oprávněných žadatelů nastala v IROP změna především pro žadatele – fyzické osoby, kdy nyní může o dotaci požádat podnikající fyzická osoba, zatímco v IOP nemohla žádat žádná fyzická osoba. Další změnou je podmínka zápisu práva hospodaření do katastru nemovitostí – v IOP byla dostačující smlouva o pronájmu. Z podporovaných aktivit byla do IROP přenesena pouze revitalizace daného objektu včetně základního vybavení a jeho ochrany, není tedy už možné vytvářet metodická centra. Nejvíce změn nastalo v oblasti financování. Jako první lze určitě zmínit změnu způsobu financování z ex-ante na ex-post, a dále snížení maximální výše dotace z 500 mil. Kč na 123,282 mil. Kč (resp. 246,565 mil. Kč u památek UNESCO). Také je potřeba zmínit zavedení tzv. small-scale, který ovlivňuje celkové investice do kulturních památek. V oblasti financování je také důležité zmínit částečné spolufinancování pro určité typy žadatelů v IROP (viz tabulka č. 15). Důležitá změna nastala také v rozdělení způsobilých výdajů na hlavní a vedlejší, kdy hlavní výdaje musí tvořit nejméně 85% všech způsobilých. Ostatní podmínky přinesly pro příjemce spíše úlevy, jedná se např. o zrušení zpracování vzorové obnovy projektu a závěrečné konference. K podmínkám dotace viz dále oddíl 5.2.

Pro přiznání dotace musí žadatele podat žádost o podporu. U podání žádosti o podporu došlo s přechodem na nové programové období 2014-2020 ke značným změnám. Jako ty nejzásadnější lze zmínit změnu monitorovacího systému a změnu způsobu podání pouze

na elektronickou formu, dále viz oddíl 5.3. Po podání žádosti o podporu je zprostředkovatele dotace provedeno její hodnocení, při kterém je posuzováno splnění všech výše uvedených podmínek. Všechny kroky v hodnocení žádosti včetně lhůt jsou uvedeny v tabulce č. 17.

Jako příklady úspěšných projektů byly uvedeny projekty Vzorová obnova NKP Klášter premonstrátů Teplá, Revitalizace areálu kláštera Český Krumlov a Národní centrum divadla a tance. Na rozpočtech těchto projektů byly znázorněny nejzásadnější rozdíly v IROP oproti IOP. Nejprve byl rozpočet rozdělen na hlavní a vedlejší výdaje dle Specifických pravidel pro 13. výzvu. Z uvedených projektů by pouze projekt kláštera v Teplé překročil hranici 15% na vedlejší výdaje, zbylé dva projekty by tento limit splnily. Dále byl rozpočet komparován s maximální výší dotace v IROP a limitem small-scale, kde bylo zjištěno, že všechny uvedené projekty výrazně tyto limity překračují. Vyhodnocením této analýzy je, že ani jeden z uvedených projektů by nemohl být v IROP podpořen ve stejné výši a podobě.

6 Empirické šetření o podmínkách dotace v IOP a IROP

Cílem empirického šetření je zjistit expertní názory relevantních osob na změny v oblasti obnovy kulturních památek s novým programovým obdobím. K dosažení tohoto cíle byly využity rozhovory s příjemci dotace v Integrovaném operačním programu a s manažery projektu u zprostředkovatele dotace Centra pro regionální rozvoj České republiky. Výsledkem tohoto šetření bude zjištění, jak zainteresované osoby vnímají změnu podmínek v novém programovém období a odhalení případných rizik pro nové programové období 2014-2020.

6.1 Rozhovory s příjemci dotace

Z řad příjemců dotace a zároveň potencionálních žadatelů poskytli rozhovor pro tento účel celkem 3 administrátoři projektů uvedených v kapitole 5.5. Charakteristika dotazovaných včetně projektu, který administrovali v IOP, je uveden v následující tabulce.

Tabulka 26: Charakteristika dotazovaných příjemců

Dotazovaný	Pohlaví	Projekt v IOP	Funkce v projektu
DP1	žena	Vzorová obnova NKP Klášter premonstrátů Teplá	administrátorka
DP2	muž	Revitalizace areálu klášterů Český Krumlov	administrátor
DP3	muž	Národní centrum divadla a tance	administrátor

Zdroj: vlastní zpracování

Dotazovaným byly položeny následující otázky:

1. Jaké vnímáte největší rozdíly mezi programových obdobím 2007-2013 a období 2014-2020?
2. Zhodnoťte rozdíly mezi podmínkami dotace pro žadatele v IOP a IROP v oblasti obnovy kulturního dědictví v těchto konkrétních oblastech:
 - a. Oprávnění žadatelé
 - b. Podporované aktivity
 - c. Struktura a způsob financování
 - d. Administrativní náročnost
3. Jsou tyto rozdíly dle Vašeho názoru převážně kladné či záporné pro příjemce dotace?

4. Myslíte si, že projekt, který jste administroval v IOP by mohl být podpořen v IROP ve stejné podobě?

Na dotaz č. 1 DP1 uvádí, že v současném programovém období vidí především zjednodušení podmínek uvedených v Obecných a Specifických pravidlech, z hlediska realizace projektů DP1 k výrazným změnám nedošlo. Dle DP2, který má zkušenosti s projekty malých měst, jsou v současném období podmínky pro malá města ztíženy. IOP byl DP2 pro malé města náročný, ale dosažitelný, IROP je dle jeho názoru téměř k nedosažení, především z důvodu spolufinancování a povinnosti zajištění předfinancování. DP3 uvádí, že z věcného zaměření podpory v období 2007-2013 bylo vhodnější, nové programové období je zaměřeno pouze na objekty pod památkovou ochrannou a nemyslí na památky nižšího řádu.

U dotazu č. 2 se ve svých odpovědích všichni dotazovaní částečně shodují. V oblasti oprávněných žadatelů podle nich k větším změnám nedošlo. DP1 vidí největší rozdíl v povinnosti zápisu v katastru nemovitostí a dle DP3 je v současném programovém období méně způsobilých žadatelů, protože jsou taxativně jmenovány památky, které lze podpořit. U podporovaných aktivit také dle jejich názoru nedošlo k větším změnám, DP1 uvádí jako zásadní změnu v rozdělení aktivit na hlavní a vedlejší, především kvůli zařazení některých nezbytných výdajů pro stavbu. DP2 k podporovaným aktivitám uvádí, že IOP stavěl také na kulturním využití, naopak IROP je zaměřený spíše na čistě revitalizaci dané památky. Jako zásadní rozdíl v oblasti financování všichni dotazovaní uvádí ex-post financování, které by mohlo především malé města, neziskové organizace nebo církevní organizace dostat snad do finančních problémů. Další rozdíl, který zmiňují je částečné spolufinancování, které však dle DP3 nebude velkým problémem. S tímto názorem ale nesouhlasí DP2, který uvádí, že „pro menší města je dnes celkem beznadějně dokončit projekt bez cizí pomoci, protože nemají vlastní prostředky na část spolufinancování“. DP3 v oblasti financování vnímá také riziko v zavedení limitu small scale, k němuž uvádí: „Zásadní je, že ovlivňuje také vlastní prostředky vlastníka památky a zahrnuje také nezpůsobilé výdaje. I kdyby se rozpočet do tohoto limitu u velké památky vešel, není vyloučené, že ho v době udržitelnosti překročí“. V administrativní náročnosti vidí DP2 a DP3 určitá zjednodušení, dle DP3 se ale spíše jedná o kosmetické změny a v některých aspektech je naopak administrace projektů v současném programovém období náročnější.

Tyto rozdíly vnímají DP1 a DP2 záporně, DP2 dokonce uvádí, že IROP oproti IOP znamená několik kroků zpět. DP3 vnímá změny z čistě projektové administrace mírně přívětivější, naopak příprava projektů je dle jeho názoru složitější.

Na dotaz č. 4 všichni uvádějí, že projekt, který administrovali, by podpořen ve stejné podobě nebyl, ale musel by být zredukován. Dle DP3 by však obecně projekty podpořeny být mohly, ale „často se setkávají s tím, že v předchozím období by se jejich projekt do podmínek dotace vešel, ale v tomto období už ne“.

6.2 Rozhovory s manažery projektu u zprostředkujícího subjektu

Pro účely této bakalářské práce byly také provedeny rozhovory s manažery projektu, kteří administrovali projekty na obnovu kulturních památek v IOP a nyní budou administrovat stejný druh projektů v IROP. Charakteristika dotazovaných je uvedena v následující tabulce:

Tabulka 27: Charakteristika dotazovaných manažerů projektů

Dotazovaný	Pohlaví	Funkce	Délka praxe
PM1	žena	Finanční manažer, člen pracovní skupiny pro specifický cíl 3.1 v IROP	3,5 roku
PM2	žena	Projektový manažer	3,5 roku
PM3	muž	Finanční manažer	3,5 roku

Zdroj: vlastní zpracování

Dotazovaným byly položeny následující otázky:

1. Jaké vnímáte největší rozdíly mezi programových obdobím 2007-2013 a období 2014-2020?
2. Zhodnoťte rozdíly mezi podmínkami dotace pro žadatele v IOP a IROP v oblasti obnovy kulturního dědictví v těchto konkrétních oblastech:
 - a. Oprávnění žadatelé
 - b. Podporované aktivity
 - c. Struktura a způsob financování
 - d. Administrativní náročnost
3. Jsou tyto rozdíly dle Vašeho názoru převážně kladné či záporné pro příjemce dotace?

4. Myslíte si, že projekty, které byly realizovány v IOP by mohly být také realizovány v IROP v nezměněné podobě? Uveďte svůj názor také u těchto projektů:
- a. Vzorová obnova NKP Klášter premonstrátů Teplá
 - b. Revitalizace areálu kláštera Český Krumlov
 - c. Národní centrum divadla a tance

U dotazu č. 1 se všichni manažeři projektu shodují, že rozdíl mezi programovým období 2007-2013 a 2014-2020 je především v monitorovacím systému, který ale nefunguje, jak by měl a práci spíše komplikuje. DM2 k tomu uvádí, že v období 2007-2013 byl monitorovací systém pouze podpůrným nástrojem, všechny dokumenty byly řešeny v papírové podobě, kdežto v období 2014-2020 jsou všechny dokumenty vydávány pouze přes systém MS2014+. DM1 jako rozdíly uvádí také změnu proplácení na ex-post a zavedení small-scale.

Oprávnění žadatelé jsou dle všech dotazovaných v IOP a IROP shodné. V podporovaných aktivitách došlo dle DM2 a DM3 k zásadní změně u veřejné podpory. DM2 k veřejné podpoře uvádí, že *„díky blokové výjimce se nemusí řešit, zda jsou v projektu komerční aktivity. Povolené aktivity jsou omezeny pouze na kulturní aktivity. Byly stanoveny zakázané aktivity, zejména stravovací a ubytovací zařízení.“* DM1 vidí v podporovaných aktivitách pozitivní změnu oproti IOP. Nyní je hlavní aktivitou obnova památek, zahrad nebo odstraňování bariér. V IOP byly aktivity projektu podmíněny náplní projektu, tj. kulturními aktivitami, které budou v obnovené části projektu probíhat. V dalším období dotazu ohledně financování projektu jsou všichni dotazovaní zajedno, kdy shodně uvádějí jako největší změny ex-post financování a zavedení limitu small-scale. V administrativní náročnosti vidí DM1 a DM2 mírné ulehčení, díky monitorovacímu systému. DM3 ale zároveň uvádí, že administrace projektu je příliš dlouhá, a to především kvůli často nefunkčnímu monitorovacímu systému.

Na dotaz č. 3 DM1 uvádí: *„Pro příjemce hodnotím změny převážně jako negativní. Je omezena velikost projektů kvůli limitu Small scale (viz výše), tento limit omezuje i příjemce ve financování z vlastních zdrojů. Vlastní zdroje na funkční celek jsou rovněž započítávané do limitu Small scale, tj. problém s opravami na stejném objektu z vlastních*

zdrojů. Ex-post financování zvyšuje nároky na vlastní zdroje příjemce a předfinancování projektu. Jako pozitivní hodnotím změnu v aktivitách projektu a např. ve způsobu vykazování návštěvnosti objektu. Nyní stačí prokázat návštěvnost pouze v první roce od ukončení realizace projektu. Rovněž se neprovádí přepočítání finanční mezery.“ Stejný názor sdílí také DM2, který do kladných rozdílů přidává také blokovou výjimku ve veřejné podpoře.

Na dotaz, zda by mohly být uvedené projekty podpořeny také v IROP ve stejné podobě, všichni dotazovaní uvádí, že nikoliv. U všech tří projektů se jedná především o nedodržení limitu small-scale. Dle DP1 byly v projektu Revitalizace areálu kláštera Český Krumlov vybudovány ubytovací kapacity, které by v IROP byly nezpůsobilým výdajem. K projektu Národní centrum divadla a tance DM1 dále uvádí, že „*reálně sice bylo nakonec vyčerpáno v nově stanoveném limitu pro památky UNESCO, ale v žádosti o podporu byla uvedena částka přes tento limit. Nebylo by tedy v tomto rozsahu podpořeno.*“

6.3 Souhrn zjištění z empirického šetření

Empirické šetření bylo prováděno prostřednictvím polostandardizovaných rozhovorů s příjemci dotace v IOP a manažery projektu u zprostředkujícího subjektu Centra pro regionální rozvoj České republiky. Zástupci z příjemců projektů byly vybrány administrátoři projektů uvedených v kapitole 5.5. Bude tedy možné porovnat závěry autorky práce s odbornými názory.

V následující tabulce jsou uvedeny rozdíly v programovém období 2007-2013 (IOP) a v období 2014-2020 dle příjemců dotace a manažerů projektů.

Tabulka 28: Změny v IROP dle příjemců a manažerů projektů

Změna v IROP	Příjemci dotace	Manažeri projektů
Kladné	Zjednodušení a zpřehlednění podmínek Zjednodušení projektové administrace	Podporované aktivity Vykazování návštěvnosti objektu Zrušení finanční mezery Bloková výjimka
	Rozdělení aktivit na hlavní a vedlejší Ex-post financování Spolufinancování	Ex-post financování Small-scale Administrace projektů v systému
Záporné	Autorizovaný stavební rozpočet Ztížení podmínek pro získání dotace Věcné zaměření podpory Small-scale	

Zdroj: vlastní zpracování

Na základě porovnání odpovědí příjemců dotace a manažerů projektů bylo zjištěno, že v některých ohledech se vnímání rozdílů u těchto skupin liší. Jako kladné změny

vnímají příjemci pouze zjednodušení a zpřehlednění podmínek a zjednodušení projektové dokumentace. Naopak manažeři projektů vnímají administraci projektů jako zápornou změnu, nicméně uvedli více kladných změn v IROP než příjemci (viz tabulka 28). K porovnání těchto dvou pohledů lze využít ještě zavedení small-scale a spolufinancování. Zavedení small-scale zmínil pouze jeden z dotazovaných příjemců, z manažerů projektů ho zmínili všichni jako zápornou změnu. U spolufinancování je to naopak, jako zápornou změnu ho vnímají příjemci dotace, ale manažeři projektů jej nezmínili.

Na závěr kapitoly 5.5 bylo autorkou práce vyhodnoceno, že ani jeden z uvedených projektů by nemohl být v IROP podpořen ve stejné podobě. Stejný závěr ukazují také odpovědi příjemců dotace a manažerů projektů, kteří shodně uvádějí, že by projekty musely být zredukovány. Jako důvody uvádějí především překročení limitu small-scale a u projektu Českého Krumlova také nepodporované aktivity v IROP (ubytovací kapacity).

7 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo porovnat financování rekonstrukce vybraných kulturních památek ze strukturálních fondů v programovém období 2007-2013 a 2014-2020 a zhodnotit uvedené operační programy jako finanční nástroj pro obnovu kulturního dědictví v České republice. Práce je rozdělena na teoretickou a empirickou část. Teoretická část se opírá o pojem regionální rozvoj, na který navazuje regionální politika. Provádění regionální politiky je realizováno prostřednictvím dokumentů regionálního rozvoje na úrovni České republiky a Evropské unie, které jsou také obsahem teoretické části práce. Dále je teoretická část zaměřena na oblast kultury, která tvoří jeden z faktorů regionálního rozvoje. Součástí kultury je kulturní dědictví a jeho základním druhem pro tuto práci jsou památky. Ve světle současného dění se kulturní památky chrání, udržují a uplatňují ve společnosti zejména pro své hodnoty historické a umělecké, jako doklad tvůrčího génia předchozích generací. Obnova kulturního dědictví je velmi nákladná, a pokud vlastník nemá dostatek vlastních prostředků, může využít finanční pomoc od obce, kraje, státu nebo z dotace z evropských fondů.

Teoretickou a empirickou část bakalářské práce propojila sekundární a komparativní analýza dat v dokumentech souvisejících s výzvami na obnovu kulturních památek v Integrovaném operačním programu a Integrovaném operačním regionálním programu. První část empirické části se opírá o data zjištěná z dostupných informací z webových stránek Ministerstva pro místní rozvoj o dotacích Evropské unie a také o vlastní zkušenosti s těmito dokumenty. Jsou zde představené programové dokumenty obou operačních programů, výzvy na obnovu kulturních památek a závěr analýzy je zaměřen na podání žádosti a podmínky dotace v 1. výzvě IOP a 13. výzvě IROP a na hodnocení těchto žádostí. Na základě uvedené provedené analýzy dat bylo zjištěno, že rozdíly mezi těmito výzvami jsou v některých oblastech zásadní. Mezi největší rozdíly lze zařadit změnu financování na ex-post, zavedení tzv. small-scale a částečné spolufinancování. Co se týká podporovaných aktivit a způsobilosti výdajů, jsou tyto dvě výzvy velmi podobné a z tohoto hlediska je pravděpodobné, že projekty které byly podpořeny v Integrovaném operačním programu by mohly být podpořeny i v současném programovém období. Překážkou by však mohla být maximální výše dotace, která je ve 13. výzvě IROP výrazně nižší. Dle tabulky 18, která zobrazuje počty podaných projektových žádostí, ale tyto změny neodradily žadatele od podání projektové žádosti (v IOP bylo podáno 70 žádostí, v IROP

k datu 14.3.2017 již 72). Už nyní je v Integrovaném regionálním operačním programu podáno o 2 žádosti více a podpořeno o 30 projektů více než bylo v Integrovaném operačním programu. Alokace na 1. výzvu IOP byla 4 800 mil. Kč, alokace na 13. výzvu IROP je 3 821 mil Kč, tudíž téměř o 1 mld. méně. Při porovnání počtu podpořených projektů a alokace, je zřejmé, že projekty v IROP jsou výrazně menší, co se finanční hodnoty týče. V IOP byla průměrná hodnota projektu přes 202 mil. Kč, v IROP tato hodnota klesla téměř o polovinu na 110 mil. Kč. Na závěr sekundární analýzy dat byly představeny příklady úspěšných projektů v IOP - Národní centrum divadla a tance, Revitalizace areálu klášterů Český Krumlov, Vzorová obnova NKP Klášter premonstrátů Teplá. Analýza těchto projektů ukázala, jak jsou rozdílné podmínky dotace v IOP a IROP v aplikaci na konkrétní projekty. U projektu kláštera v Teplé bylo zjištěno, že vedlejší výdaje projektu jsou na úrovni 19%, tím tedy překračují limit 15% na vedlejší výdaje v IROP. Analýza těchto projektů také ukázala, že by u všechny byla překročena maximální výše dotace. U projektu Národní centrum divadla a tance také byly odhaleny nezpůsobilé výdaje v podobě cestovního a právních služeb. Závěrem analýzy je, že ani jeden z uvedených projektů by nemohl být podpořen z IROP ve stejné podobě, jako byl zrealizován v IOP. U všech uvedených projektů by musel být zredukován rozpočet a tudíž také některé aktivity, aby se vešly do výše dotace v IROP.

Na obě analýzy navazuje vlastní empirické šetření realizované pomocí expertních rozhovorů, jehož úkolem bylo zjistit názory příjemců dotace a manažerů projektů v Centru pro regionální rozvoj České republiky na změny v Integrovaném regionálním operačním programu oproti Integrovanému operačnímu programu. Šetření bylo provedeno pomocí polostandardizovaných rozhovorů s příjemci dotace uvedených projektů a manažerů projektů z Centra pro regionální rozvoj.

Oslovení dotázaní experti považují změny v IROP spíše za nevyhovující. Mezi nejvíce zmiňované nevyhovující změny patří ex-ante financování, small-scale a spolufinancování, to znamená, že nejvíce nevýhodně jsou vnímány změny v oblasti financování dotace. Administrátor projektu Vzorová obnova NKP Klášter premonstrátů Teplá k těmto změnám uvádí: „*Problém je hlavně ex- post financování. Ne samo o sobě, ale s ohledem na to, že bez ohledu na výchozí finanční plán stejně nejspíš dojde ve skutečnosti k tomu, že ke konci realizační fáze projektu se nakumulují hlavně stavební výdaje ve velkém objemu. Při cca tříměsíčních lhůtách pro proplacení výdajů poskytovatelem dotace, se tak příjemce může*

dostat, alespoň krátkodobě, do potíží s proplácením faktur v termínech splatnosti. Zavedení spolufinancování nebude mít u obcí a krajů až takový vliv, maximálně u menších obcí. Problém by ale mohl být u neziskovek a církevních organizací. Míra vlastního spolufinancování je tam sice nižší, ale i tak to pro tyto organizace může představovat problém“ (DP1).

Z učiněných zjištění a výsledků (které naplňují cíl této práce) vyplývá, že i přes zkušenosti s již dvěma programovými obdobími jsou stále některé podmínky nejasné (např. zahájení udržitelnosti, definice důležitých pojmů, jako např. park a zahrada, nebo vykazování návštěvnosti od 1. ledna následujícího roku po ukončení realizace projektu, když např. realizace skončí v únoru, přijde projekt z hlediska indikátoru o návštěvnost za skoro celý první rok provozu), administrace žádostí se příliš nesnižuje a podmínky v IROP jsou nastaveny často přísněji než v IOP (např. je kladen větší důraz na vlastní prostředky příjemce dotace, které jsou potřeba na předfinancování a spolufinancování dotace nebo že příjemce dotace musí být zapsán v katastru nemovitostí). Potřebu těchto projektů však zdůvodňuje administrátor projektu z Českého Krumlova v tom smyslu, který potvrzuje potřebu „exogenního“ financování, neboť v současné době není prakticky jiná možnost na obnovu kulturní památky, než dotace ze strukturálních fondů. Pro důkladnější sledování problematiky bude vhodné rozšířit počet projektů, které vejdou do sekundární a komparativní analýzy a rozšířit počty dotazovaných především v kategorii příjemců a případně přidat názory manažerů z Řídícího orgánu IOP a IROP. Tuto případnou problematiku bude řešit diplomová práce.

8 Seznam použitých zdrojů

Bibliografie

BOUDON, Raymond. *Sociologický slovník*. Přeložil Vladimír JOCHMANN. Olomouc: Univerzita Palackého, 2004. ISBN 80-244-0735-3.

Evropské fondy 2014-2020: jednoduše pro lidi. 2. aktualizované vydání. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Národní orgán pro koordinaci, 2015. ISBN 978-80-87147-84-9.

Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce. 2. aktualizované vydání. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2015. ISBN 978-80-7538-048-7.

GIDDENS, Anthony. *Sociologie*. Praha: Argo, 1999. 595s. ISBN80-7203-124-4.

MAŘÍKOVÁ, Hana, Miloslav PETRUSEK a Alena VODÁKOVÁ. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-164-1.

Mezinárodní dokumenty o ochraně kulturního dědictví. Editor Jana POLÁKOVÁ. Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2007. ISBN 978-80-87104-14-9.

PATOČKA, Jiří a Eva HEŘMANOVÁ. *Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-347-8.

PEK, Tomáš. *Stavební památky: specifika přípravy a financování jejich obnovy, údržby a provozu*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. ISBN 978-80-7357-462-8.

PEK, Tomáš. *Financování provozu, údržba a obnova památek*. Praha: Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1309-6.

VAJČNER, Jiří. *Úvod do památkové péče: několik poznámek o historii památkové péče, zakládání ochrany věcí jako kulturních památek, evidenci památkového fondu, mezinárodním rozměru památkové péče a o dalších příbuzných oborech památkové péče v České republice a ve světě*. Praha: Institut pro místní správu Praha, 2009. Skripta. ISBN 978-80-86976-16-7.

WOKOUN, René. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.

WOKOUN, René. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. Monografie. ISBN 978-80-7380-304-9.

ZÍDEK, Martin, Klusoň, Jiří. *Zákon o státní památkové péči a jeho prováděcí předpisy s komentářem*. Praha: ABF - nakladatelství ARCH, 2005. ISBN 80-86905-10-1

Elektronické zdroje

Regionální politika. *Euroskop* [online]. [cit. 2017-02-14]. Dostupné z:

<https://www.euroskop.cz/8948/sekce/regionalni-politika/>

Správní členění (systém NUTS). *Euroskop* [online]. [cit. 2017-02-14]. Dostupné z:

<https://www.euroskop.cz/8642/sekce/spravni-cleneni-system-nuts/>

UHLÍŘOVÁ, Jana. *Využití kulturních památek v rozvoji měst*. Praha, 2015. Dostupné také z: https://www.vse.cz/vskp/48724_vyuziti_kulturnich_pamatek_v%20rozvoji_mest.

Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická v Praze. Vedoucí práce Ing. Zuzana Khendriche Trhlínová, Ph.D.

Evropská úmluva o krajině. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. [cit. 2017-02-20].

Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/evropska_umluva_o_krajine_smlouva

Úmluva o ochraně archeologického dědictví Evropy. *Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.* [online]. [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.arup.cas.cz/?cat=556>

Dotační programy Ministerstva kultury a jejich vyhodnocení, *Ministerstvo kultury* [online].

[cit. 2017-02-10]. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-dedictvi/pamatkovy-fond/dotacni-programy/dotacni-programy-mk-18061/>

Základní informace o EU. *Evropa 2020* [online]. [cit. 2017-02-12]. Dostupné z:

http://europa.eu/about-eu/basic-information/about/index_cs.htm

Cíle strategie Evropa 2020. *Evropa 2020* [online]. [cit. 2017-02-14]. Dostupné z:

http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_cs.htm

Oprava kláštera premonstrátů Teplá. *IOP - KVALITA ŽIVOTA* [online]. [cit. 2016-11-25].

Dostupné z: <http://www.kvalitazivota.eu/projekt/oprava-klastera-premonstratu-tepla>

Oprava kláštera v České Krumlově. *IOP - KVALITA ŽIVOTA* [online]. [cit. 2016-11-25].

Dostupné z: <http://www.kvalitazivota.eu/projekt/oprava-klastera-v-ceskem-krumlove>

Národní centrum divadla a tance. *IOP-KVALITA ŽIVOTA* [online]. [cit. 2016-11-25].

Dostupné z: <http://www.kvalitazivota.eu/projekt/narodni-centrum-divadla-a-tance>

Příručka pro žadatele a příjemce pro oblast intervence 5.1: Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví. *Fondy Evropské unie* [online]. [cit. 2017-02-14]. Dostupné z:

[http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/3d0c9210-18d0-4a02-b57e-](http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/3d0c9210-18d0-4a02-b57e-8df2549ec38c/PPZP-MK_1_vyzva_5_1ab_vydani_2-2_20032015_final_1.pdf?ext=.pd)

[8df2549ec38c/PPZP-MK_1_vyzva_5_1ab_vydani_2-2_20032015_final_1.pdf?ext=.pd](http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/3d0c9210-18d0-4a02-b57e-8df2549ec38c/PPZP-MK_1_vyzva_5_1ab_vydani_2-2_20032015_final_1.pdf?ext=.pd)

Koncepce podpory památkové péče ve Středočeském kraji na období 2014-2016.

Středočeský kraj [online]. [cit. 2017-02-14]. Dostupné z: [https://www.kr-](https://www.kr-stredocesky.cz/web/kultura/koncepce-v-oblasti-pamatkove-pece1)

[stredocesky.cz/web/kultura/koncepce-v-oblasti-pamatkove-pece1](https://www.kr-stredocesky.cz/web/kultura/koncepce-v-oblasti-pamatkove-pece1)

Zákon č. 20/1987 Sb. Zákon České národní rady o státní památkové péči. *Zákony pro lidi*

[online]. [cit. 2017-02-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1987-20>

Zákon č. 248/2000 Sb. Zákon o podpoře regionálního rozvoje. *Zákony pro lidi* [online]. [cit.

2017-02-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-248>

Strategie regionálního rozvoje 2007-2013. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. [cit.

2017-02-14]. Dostupné z: [http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-](http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Podpora-regionu/Koncepce-Strategie/Archiv/Strategie-regionalniho-rozvoje-Ceske-republiky-na)

[ruch/Podpora-regionu/Koncepce-Strategie/Archiv/Strategie-regionalniho-rozvoje-Ceske-republiky-na](http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Podpora-regionu/Koncepce-Strategie/Archiv/Strategie-regionalniho-rozvoje-Ceske-republiky-na)

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020. *EVROPSKÉ STRUKTURÁLNÍ A*

INVESTIČNÍ FONDY [online]. [cit. 2017-02-14]. Dostupné z:

<http://dotaceeu.cz/getmedia/cf177bdf-81e7-4a72-8a70-2d189f1165e1/SRR-2014-2020.pdf>

UNESCO: *Science and Technology Park Governance: concept and definition* [on-line].

[Cit.2016-20-12]. Dostupné z: [http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/science-](http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/science-technology/university-industry-partnerships/science-technology-park-governance/concept-and-definition/)

[technology/university-industry-partnerships/science-technology-park-governance/concept-](http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/science-technology/university-industry-partnerships/science-technology-park-governance/concept-and-definition/)

[and-definition/](http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/science-technology/university-industry-partnerships/science-technology-park-governance/concept-and-definition/)

Dohoda o partnerství. *Evropské strukturální a investiční fondy* [online]. [cit. 2017-02-14]. Dostupné z: <http://dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013>

Národní rozvojový plán 2007-2013. *Evropské strukturální a investiční fondy* [online]. [cit. 2017-02-14]. Dostupné z: http://dotaceeu.cz/getmedia/e2851ddf-d85f-4c35-809a-19545a7cac45/1141122325-materi-l-nrp-iii-nrp-upraveny-str_e2851ddf-d85f-4c35-809a-19545a7cac45.pdf

Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013. *Evropské strukturální a investiční fondy* [online]. [cit. 2017-02-14]. Dostupné z: http://dotaceeu.cz/getmedia/b2a65278-81bc-4f07-9d67-c3fc1ff507fe/NSRR_final_1.pdf

Programový dokument IOP. *Evropské strukturální a investiční fondy*. [online]. [cit. 2017-02-14]. Dostupné z: <http://dotaceeu.cz/getmedia/dfbf033f-0d4d-4781-bdb6-322dcc1857e4/Programovy-dokument-verze-platna-od-21-12-2011.pdf>

Obecná pravidla pro žadatele a příjemce. *Evropské strukturální a investiční fondy* [online]. [cit. 2017-02-14]. Dostupné z: http://dotaceeu.cz/getmedia/da5fb6d2-cad7-415b-ac00-9ac1a7eb50da/Obecna-pravidla-IROP_vydani-1-7_cstopis.pdf?ext=.pdf

Specifická pravidla pro žadatele a příjemce 13. výzvy. *Evropské strukturální a investiční fondy* [online]. [cit. 2017-02-14]. Dostupné z: http://dotaceeu.cz/getmedia/f42b1d67-63db-421f-8e4a-74d8ab832699/Specificka-pravidla-13-vyzvy_SC-3-1_v-1-4.pdf?ext=.pdf

Programový dokument IROP. *Evropské strukturální a investiční fondy*. [online] [cit. 2017-02-14]. Dostupné z: http://dotaceeu.cz/getmedia/52791db3-c01e-4058-9314-9c3aeaac82ff/PD-IROP-20150604-schvalen-EK_2.pdf

Kanonie premonstrátů Teplá [online]. [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <http://www.klastertepla.cz/>

MonumNet. *Národní památkový ústav* [online]. [cit. 2017-02-02]. Dostupné z: <http://monumnet.npu.cz/monumnet.php>

Národní památkový ústav [online]. [cit. 2017-01-25]. Dostupné z: <https://www.npu.cz/cs>

9 Přílohy

Indikativní seznam národních kulturních památek podporovatelných z IROP k 1.1.2014

Indikativní seznam Světového kulturního dědictví UNESCO

Tabulka: Počet památek v ČR podle krajů

Fotografie:

Foto 1. klášter premonstrátů Teplá před obnovou

Foto 2. klášter premonstrátů Teplá po obnově

Foto 3. Národní centrum divadla a tance ve Valticích před obnovou

Foto 4. Národní centrum divadla a tance po obnově

Foto 5. klášter Český Krumlov před obnovou

Foto 6. klášter Český Krumlov po obnově

Rozhovory:

Rozhovor č. 1 - Administrátor projektu Vzorová obnova NKP Klášter premonstrátů Teplá

Rozhovor č. 2 - Administrátor projektu Revitalizace areálu klášteru Český Krumlov

Rozhovor č. 3 - Administrátor projektu Národní centrum divadla a tance

Rozhovor č. 4 – manažer projektu z Centra pro regionální rozvoj

Rozhovor č. 5 – manažer projektu z Centra pro regionální rozvoj

Rozhovor č. 6 – manažer projektu z Centra pro regionální rozvoj

:

Indikativním seznam národních kulturních památek podporovatelných z IROP* k 1. lednu 2014				
Číslo rejstříku ÚSKP	Okres	Obec	Památk	IdReg
19854/2-2673	Kladno	Lány	zámek s kostelem a parkem	130646
30874/2-1082	Kutná Hora	Malín - Sedlec	kaple Všech svatých s kostnicí, hřbitovní	142352
17408/2-1080	Kutná Hora	Malín - Sedlec	klášter cisterciácký - kostel Nanebevzetí P. Marie	128040
26806/2-1390	Mělník	Nelahozeves	zámek s areálem	138008
26728/2-1391	Mělník	Nelahozeves	čp.12, památník Antonína Dvořáka	137925
26570/2-1929	Nymburk	Poděbrady I	pomník krále Jiřího	137758
18017/2-2002	Praha-východ	Brandýs nad Labem	zámek	128695
15781/2-2116	Praha-východ	Odolena Voda	kostel sv. Klimenta	126292
41314/2-2129	Praha-východ	Panenské Břežany	zámek - kaple sv. Anny	153421
15178/2-2409	Příbram	Dobříš	zámek	125643
17230/2-2850	Příbram	Příbram VI-Březové Hory	rudný důl - Mariánská štola-vstupní portál	127849
23124/2-3114	Příbram	Příbram VI-Březové Hory	rudný důl - Ševčinská průjezdní štola,vstupní portál	134111
39025/2-2846	Příbram	Příbram VI-Březové Hory	rudný důl Anna	151038
35432/2-2844	Příbram	Příbram VI-Březové Hory	rudný důl Vojtěch	147213
21574/2-2845	Příbram	Příbram VI-Březové Hory	rudný důl Ševčiny	132470
46152/2-2851	Příbram	Příbram V-Zdaboř	rudný důl Drkolnov s historickým podzemím	158638
28738/2-2664	Rakovník	Krakovec	hrad Krakovec, zřícenina	140066
23108/3-821	Čes.Budějovice	České Budějovice 1	solnice - zbrojnice	134094
16597/3-808	Čes.Budějovice	České Budějovice 1	klášter sv. Dominika, s kostelem Obětování P. Marie	127166
19822/3-413	Čes.Budějovice	Římov	kostel sv. Ducha a Loretánská kaple Sancta Casa	130609
17074/3-414	Čes.Budějovice	Římov	křížová cesta - 25 zastavení	127681
35593/3-327	Čes.Budějovice	Údolí	městské lázně Terčino údolí	147388
30290/3-145	Čes.Budějovice	Údolí	tvrz Cuknštejn (Cukenštejn, Cukenstein)	141723
33669/3-1174	Český Krumlov	Český Krumlov - Latrán	klášter minoritský	145329
37997/3-1066	Český Krumlov	Český Krumlov - Latrán	klášter klarisek	149948
100458	Český Krumlov	Český Krumlov - Plešivec	měšťanský dům čp.272	123402177
29289/3-1293	Český Krumlov	Chvalšiny	kostel sv. Máří Magdaleny	140653
20308/3-1421	Český Krumlov	Rožmberk nad Vltavou	kostel Panny Marie/sv. Mikuláše	131131
21001/3-1393	Český Krumlov	Rožmberk nad Vltavou	rozšíření NKP o horní zámek vč. věže Jakobínka	131858
22836/3-1701	Jindř.Hradec	Jindřichův Hradec I	klášter minoritský	133812

21721/3-1802	Jindř.Hradec	Penikov - Stoječín	vodní pila s technologickým zařízením	132628
20538/3-2444	Písek	Albrechtice nad Vltavou	kostel sv. Petra a Pavla	131374
34860/3-2544	Písek	Kestřany	dvě tvrže a areál zámku	146599
30619/3-5929	Písek	Staré Sedlo	silniční most Žďákovský č. 19-028	142077
105084	Prachatice	Horní Vltavice	vodní kanál - plavební kanál Kaplického potoka	490624154
14743/3-3714	Prachatice	Jelení	Schwarzenberský plavební vodní kanál	125145
18220/3-3499	Prachatice	Prachatice I	kostel sv. Jakuba Většího	128917
46718/3-3428	Prachatice	Prachatice I	měšťanský dům čp.18	159240
37332/3-3445	Prachatice	Prachatice I	měšťanský dům čp.142	149244
17973/3-3811	Prachatice	Vimperk II	zámek - rozšíření NKP o předsunutou věž Haselburk	128650
34503/3-4015	Strakonice	Blatná	zámek a park, s býv. panským dvorem	146228
13974/3-4005	Strakonice	Paštiky	kostel sv. Jana Křtitele	124305
27247/3-4421	Strakonice	Újezdec	kostel sv. Voršily	138480
27391/3-4715	Tábor	Bechyně	silniční most Duha, č. 122-008	138631
31869/3-4945	Tábor	Opařany	klášter s kostelem sv. Františka Xaverského	143414
50504/3-6194	Tábor	Sezimovo Ústí	vila Dr. Edvarda Beneše, čp.201, Strimplova a Fierlingerova	121554
36297/4-2232	Domažlice	Tasovice	kostel sv. Vavřince a ostrožna slovanského hradiště s archeologickými nálezy	148144
41220/4-2646	Klatovy	Klatovy I	kostel Neposkvrněného Početí Panny Marie a sv. Ignáce, jezuitský	153326
17698/4-2701	Klatovy	Klatovy I	seminář jezuitský	128360
18188/4-2663	Klatovy	Klatovy I	kolej jezuitská	128883
29306/4-2666	Klatovy	Klatovy I	škola jezuitská latinská	140675
15773/4-3240	Klatovy	Plánice	kostel Narození P. Marie	126284
26816/4-3299	Klatovy	Srní	vodní kanál - Vchynicko Tetovský plavební kanál	138018
13809/4-3453	Klatovy	Týnec	zámek	123919
30829/4-3496	Klatovy	Velké Hydčice	výšinné opevněné sídliště - hradiště a hrad Prácheň, archeologické stopy	142304
12027/4-4817	Plzeň-město	Plzeň - Jižní Předměstí	synagoga s rabínským domem čp. 442	118575
51978/4-5285	Plzeň-město	Plzeň - Jižní Předměstí	činžovní dům čp.741- dům Jany a Jana Brummelových	472036
38394/4-359	Plzeň-jih	Lužany	zámek	150378
14773/4-1636	Plzeň-sever	Hadačka	zemědělský dvůr čp.20 Sechutice	125179
18351/4-1241	Plzeň-sever	Hradecko	zemědělský dvůr čp.29 Hubenov	129056
23717/4-1244	Plzeň-sever	Hromnice	zemědělský dvůr čp.55 Býkov	134733

11239/4-1291	Plzeň-sever	Kaceřov	zámek	124102
31558/4-1438	Plzeň-sever	Kalec	zemědělský dvůr čp.1 Kalec	143081
23944/4-1330	Plzeň-sever	Mariánský Týnec	probošství s kostelem Zvěstování P. M., ambity a sochami sv. J. Nep. a sv. Arch. Rafaela	134978
22265/4-1534	Plzeň-sever	Potvorov	kostel sv. Mikuláše	133201
18390/4-1924	Tachov	Stříbro	silniční most s věží a sochou sv. Jana Nepomuckého	129097
23220/4-3626	Cheb	Cheb	hrad, částečná zřícenina	134214
100490	Cheb	Kladská	vodní kanál plavební - Dlouhá stoka s rybníky Kladským a Novým	121655
17740/4-36	Cheb	Podhradí	kostel Dobrého Pastýře	128403
21605/4-4149	Karlovy Vary	Horní Blatná	vodní kanál Blatenský	132502
20063/4-829	Karlovy Vary	Hřebečná	čínový rudný důl	130866
20110/4-838	Karlovy Vary	Jáchymov	mincovna	130918
45737/4-876	Karlovy Vary	Karlovy Vary	kolonáda Mlýnská	158199
15403/4-4131	Karlovy Vary	Karlovy Vary	rozhledna - vyhlídka Johana Wolfganga Goetha čp.244	125882
21448/4-595	Sokolov	Chlum Svaté Maří	probošství sv. Maří Magdalény s kostelem Nanebevzetí Panny Marie	132337
20225/5-1994	Litoměřice	Doksany	klášter	131042
15718/5-2087	Litoměřice	Klapý	hrad Házmburk, zřícenina	126226
28848/5-1737	Litoměřice	Litoměřice - Město	radnice čp.171 - tzv. Stará radnice	140180
32305/5-2268	Litoměřice	Roudnice nad Labem	zámek	143867
11613/5-2344	Litoměřice	Terezín	pevnost - Hlavní pevnost, úplné opevnění	119314
43204/5-1483	Louny	Vroutek	kostel sv. Jakuba Většího	155473
42992/5-298	Most	Jezeří	zámek	155229
43468/5-2658	Teplice	Bohosudov	kostel P. Marie Bolestné, poutní	155768
43379/5-275	Ústí nad Labem	Střekov	zřezadlo	155668
14207/5-2975	Česká Lípa	Horní Police	kostel Navštívení Panny Marie	124546
34703/5-3152	Česká Lípa	Svébořice	hrad Ralsko, zřícenina	146436
13137/5-5455	Jablonec n.N.	Horní Kořenov - Kořenov	železniční trať ozubnicová Tanvald - Harrachov s provozními objekty (mimo staniční budovy v Desné)	122376
26432/6-2571	Semily	Buřany	Janatův vodní mlýn	137610
29114/6-5512	Semily	Harrachov - Nový Svět	sklárna - panský dům, brusárna, vzorkovna, včetně movitého zařízení brusírny a vzorkovny	140467
20570/6-424	Hradec Králové	Hradec Králové	kostel sv. Ducha, katedrální	131407

34888/6-555	Hradec Králové	Hradec Králové	Labská vodní elektrárna	146628
17449/6-544	Hradec Králové	Hradec Králové	sbor kněze Ambrože a kolumbárium	128089
31796/6-624	Hradec Králové	Chlumec nad Cidlinou IV	zámek Karlova Koruna - areál	143337
36329/6-1332	Jičín	Podkost	hrad Kost - rozšíření NKP o pivovar, 1. nádvoří, sochu sv. Jana Nepomuckého, pivovarské sklepy, tarasní zdi	148177
37630/6-1386	Jičín	Sobotka	zámek Humprecht - rozšíření NKP o terasu a schodiště	149556
35502/6-1496	Náchod	Bezděkov nad Metují	kostel sv. Prokopa	147289
46005/6-1500	Náchod	Božanov	kostel sv. Maří Magdalény	158483
20791/6-1539	Náchod	Broumov - Nové Město	kostel sv. Václava	131637
35975/6-1604	Náchod	Heřmánkovice	kostel Všech svatých	147800
24307/6-1637	Náchod	Hlavňov	kaple Panny Marie Sněžné na Hvězdě	135365
30086/6-1671	Náchod	Josefov	městské opevnění II., Horní pevnost	141501
29136/6-1832	Náchod	Otovice	kostel sv. Barbory	140490
33657/6-1867	Náchod	Ruprechtice	kostel sv. Jakuba Většího	145317
16867/6-1880	Náchod	Slavoňov	kostel sv. Jana Křtitele	127460
36594/6-1897	Náchod	Šonov	kostel sv. Markéty	148459
30182/6-1558	Náchod	Vernéřovice	kostel sv. Michala	141607
29424/6-1813	Náchod	Vižňov	kostel sv. Anny	140801
18136/6-2327	Rychnov n.Kn.	Liberk	kostel sv. Petra a Pavla	128822
30692/6-2185	Rychnov n.Kn.	Rychnov nad Kněžnou	zámek	142157
50666/6-6161	Trutnov	Lampertice	uhelný důl hlubinný - jáma Julie (těžní věž, těžní budova, strojovna těžního stroje, těžní stroj)	164167
104588	Trutnov	Lampertice	uhelný důl hlubinný Jan	38897239
41122/6-912	Chrudim	Luže	kostel Panny Marie na Chlumku	153219
46077/6-4645	Pardubice	Pardubice - Bílé Předměstí	motorový mlýn - Winternitzovy automatické mlýny	158558
33032/6-1936	Pardubice	Pardubice - Staré Město	zámek - rozšíření NKP o Příhrádek, čp. 5, 6, 7, 8	144652
21942/6-5510	Svitavy	Cerekvice nad Loučnou	venkovská usedlost čp.11	132865
16698/6-5473	Svitavy	Čistá	venkovský dům čp.171	127277
33315/6-3054	Svitavy	Jaroměřice	kostel Povýšení sv. Kříže	144954
45980/6-3054	Svitavy	Jaroměřice	křížová cesta	158456
30650/6-3054	Svitavy	Jaroměřice	fara čp.269	142112
19670/6-3347	Svitavy	Telecí	venkovská usedlost čp.16	130449

32737/6-3942	Ústí n.Orlicí	Dolní Hedeč - Kopeček	klášter servitů s poutním chrámem Nanebevzetí Panny Marie	144334
37712/6-5514	Ústí n.Orlicí	Vraclav	venkovský dům čp.49	149640
13018/6-5546	Ústí n.Orlicí	Vračovice	venkovský dům čp.2	121942
38058/6-137	Havlíčkův Brod	Dolní Město	kostel sv. Martina	150015
100217	Havlíčkův Brod	Horní Pohled - Pohled	zemědělský dvůr čp.16 - Michalův statek	736078712
29533/6-138	Havlíčkův Brod	Loukov	kostel sv. Markéty	140914
21421/6-5500	Havlíčkův Brod	Tasice	sklárna	132309
18806/7-4719	Jihlava	Brtnice	zámek	129532
27658/7-5025	Jihlava	Nová Říše	klášter premonstrátský	138917
36908/3-2977	Pelhřimov	Červená Řečice	zámek	148797
17098/3-3272	Pelhřimov	Řečice	kostel sv. Jiří	127709
23885/7-2786	Třebíč	Kladeruby nad Oslavou	rozhledna Babylon	134914
44989/7-645	Blansko	Adamov	železárna Stará huť	157398
35840/7-30	Brno-město	Brno - Bystrc	hrad Veveří	147657
34766/7-4018	Brno-venkov	Doubravník	kostel Povýšení sv. Kříže	146500
15909/7-1582	Brno-venkov	Mušov - Pasohlávky	římský vojenský tábor, archeologické stopy	126427
24767/7-918	Brno-venkov	Rajhrad	klášter benediktýnů s kostelem sv. Petra a Pavla	135846
21938/7-1631	Břeclav	Pavlov	viniční dům čp.145	132860
14906/7-2307	Hodonín	Louka	zvonice	125323
15628/7-3685	Vyškov	Kučerov	venkovský dům čp.12	126124
12029/7-6579	Znojmo	Moravský Krumlov	zámek	118577
13605/8-3602	Olomouc	Olomouc	radnice	123453
15131/8-1829	Olomouc	Svatý Kopeček	kostel Navštívení P. Marie	125589
40162/8-1741	Olomouc	Svatý Kopeček	alej poutní, včetně staveb a soch	163124
23809/7-5770	Prostějov	Přemyslovice	větrný mlýn	134831
16098/7-5935	Kroměříž	Holešov	synagoga	126623
30058/7-5952	Kroměříž	Holešov	židovský hřbitov	141472
23128/7-5982	Kroměříž	Chvalčov	kostel Nanebevzetí P. Marie na Sv. Hostýně - rozšíření NKP o Jurkovičovu - Köhlerovu křížovou cestu	134116
41646/7-5882	Kroměříž	Velké Těšany	větrný mlýn	153763
28932/8-349	Vsetín	Velké Karlovice	kostel P. Marie Sněžné	140268
46202/7-1922	Zlín	Jasenná	fojtství čp.60	158693

32562/7-1971	Zlín	Luhačovice	lázeňský dům čp.97- vodoléčebný ústav s plovárnou	144152
20965/7-1972	Zlín	Luhačovice	lázeňský dům čp.109 Jurkovičův	131818
10453/7-8500	Zlín	Luhačovice	vila čp.126 Chaloupka	123056
38589/7-1975	Zlín	Luhačovice	lázeňský dům čp.238 Jestřabí	150581
26160/7-1894	Zlín	Zlín	Bařův mrakodrap čp.21	137320
29818/7-7101	Zlín	Zlín	památník Tomáše Bati, Dům umění čp.2570	141219
34569/8-94	Bruntál	Janovice	Spitzerova vila čp.35	146297
38652/8-116	Bruntál	Karlovice	vodní mlýn - bývalá kosárna	150649
14439/8-181	Bruntál	Staré Město	kostel Neposkvrněného Početí P. Marie	124793
26412/8-613	Frýdek-Místek	Bílá	kostel sv. Bedřicha	137587
39745/8-645	Frýdek-Místek	Bystřice	kostel Povýšení sv. Kříže	151780
46321/8-659	Frýdek-Místek	Guty	kostel Božího těla	158821
27716/8-690	Frýdek-Místek	Nýdek	kostel sv. Mikuláše	138976
37248/8-703	Frýdek-Místek	Řepiště	kostel sv. Michala	149156
21823/8-704	Frýdek-Místek	Sedliště	kostel Všech svatých	132742
52103/8-4080	Frýdek-Místek	Staré Hamry	kaple Panny Marie na Gruni	471766
45430/8-727	Frýdek-Místek	Vyšní Lhoty	kostel sv. Antonína Paduánského	157873
13922/8-778	Karviná	Albrechtice	kostel sv. Petra a Pavla	124249
16635/8-811	Karviná	Dolní Marklovice	kostel Nanebevstoupení Páně	127208
21391/8-1557	Nový Jičín	Fulnek	kostel Nejsvětější Trojice s farou (pův. děkanství)	132275
21592/8-1588	Nový Jičín	Hodslavice	kostel sv. Ondřeje	132489
34837/8-2212	Opava	Opava - Město	obchodní dům Breda	146575
23384/8-3076	Opava	Opava - Předměstí	kostel sv. Hedviky	134384
14614/8-2211	Opava	Opava - Předměstí	Městský dům kultury Petra Bezruče	125009
18373/8-716	Ostrava-město	Stará Ves n.Ondřejnicí - Stará Ves	kostel sv. Jana Křtitele	129078
32377/8-715	Ostrava-město	Stará Ves n.Ondřejnicí - Stará Ves	zámek	143943
* Podporovatelné jsou kulturní památky ve stávajícím rozsahu ochrany (podrobnosti dostupné dle rejstříkového čísla na: http://monumnet.npu.cz/pamfond/hledani.php)				

Indikativní seznam národních kulturních památek podporovatelných z IROP k 1.1.2014 (Zdroj Specifická pravidla pro žadatele a příjemce pro 13. výzvu)

Indikativní seznam Světového dědictví UNESCO v kategorii kulturní dědictví podporovatelného z IROP*				
Č. rejstříku ÚSKP	Okres	Název	Územní rozsah**	IdReg
23	Beroun	Hrad Karlštejn	NKP Hrad Karlštejn	692289008
29	Jindřichův Hradec	Renesanční domy ve Slavonicích	MPR Slavonice	163262450
32	Jindřichův Hradec	Třeboňské rybníkářské dědictví	Navrhovaná KPZ Třeboňská rybníční krajina***	565194664
21	Karlovy Vary	Hornická kulturní krajina Erzgebirge/Krušnohoří	Dle nominační dokumentace (pro UNESCO)****	484082034
36	Karlovy Vary	Slavné lázně Evropy (Karlovy Vary, Františkovy Lázně, Mariánské Lázně, Luhačovice)	MPZ Karlovy Vary, MPR Františkovy Lázně, MPZ Mariánské Lázně, MPZ Luhačovice	352982472
33	Karlovy Vary	Západočeský lázeňský trojúhelník (Karlovy Vary, Františkovy Lázně, Mariánské Lázně)	MPZ Karlovy Vary, MPR Františkovy Lázně, MPZ Mariánské Lázně	387105161
28	Litoměřice	Pevnostní město Terezín	NKP Malá pevnost se hřbitovem v Terezíně, MPR Terezín	12128658
34	Louny	Žatec - město chmele	MPR Žatec, MPZ Žatec, KP Společenský (Dreherův) pivovar	47960761
22	Liberec	Horský hotel a vysílač na Ještědu	NKP Horský hotel a televizní vysílač Ještěd u Liberce	323564067
20	Trutnov	Betlém v Novém lese u Kuksu	NKP Betlém v Novém lese u Kuksu	875411925
25	Pardubice	Kulturní krajina hřebčína v Kladrubech nad Labem	NKP Hřebčín v Kladrubech nad Labem, navrhovaná KPZ Kladrubské Polabí*****	184679568
27	Hodonín	Památky Velké Moravy: Slovanské hradiště v Mikulčicích a kostel sv. Margity Antiochijské v Kopčanech	NKP Slovanské hradiště v Mikulčicích	615236320
31	Šumperk	Ruční papírna ve Velkých Losinách	NKP Papírna Velké Losiny	370672277
26	Zlín	Lázně Luhačovice	MPZ Luhačovice	11802171
24	Ostrava-město	Industriální soubory v Ostravě	NKP Důl Michal, NKP Důl Hlubina a vysoké pece a koksovna Vítkovických železáren, KP uhelný důl hlubinný ANSELM/Eduard Urx, KP větrná jáma Vrbice	890378854

* Konkrétní podporovatelné aktivity jsou uvedeny v Programovém dokumentu IROP schváleném dne 4. června 2015 Evropskou komisí (viz Specifický cíl 3.1, str. 102 - 107). Předmětem podpory nejsou komerční turistická zařízení jako jsou volnočasová zařízení, lázeňské provozy, ubytovací a stravovací zařízení.

** V rámci území indikovaného Světového dědictví UNESCO jsou podporovatelné kulturní a národní kulturní památky (podrobnosti jsou dostupné na: <http://monumnet.npu.cz/chruzemi/hledani.php>, <http://monumnet.npu.cz/pamfond/hledani.php>).

*** Podporovatelné jsou kulturní památky v rozsahu materiálu Navrhovaná krajinná památková zóna Třeboňská rybníční krajina.

**** Podporovatelné jsou kulturní památky v rozsahu materiálu Hornická kulturní krajina Erzgebirge/Krušnohoří - včetně kulturních památek zapsaných v Ústředním seznamu kulturních památek nacházejících se v území nominovaném na zápis do Seznamu Světového dědictví UNESCO.

***** Podporovatelné jsou kulturní památky v rozsahu materiálu Navrhovaná krajinná památková zóna Kladrubské Polabí.

Vysvětlení zkratk:

KP Kulturní památka
NKP Národní kulturní památka
MPR Městská památková rezervace
MPZ Městská památková zóna
KPZ Krajinná památková zóna
UNESCO United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu)

Indikativní seznam Světového dědictví UNESCO (Zdroj Specifická pravidla pro žadatele a příjemce pro 13. výzvu

Kraj	Kulturní památky	NKP	UNESCO
Hl. město Praha	2114	49	1
Středočeský kraj	4349	29	2
Jihočeský kraj	5437	38	2
Plzeňský kraj	3219	22	0
Karlovarský kraj	1419	13	0
Ústecký kraj	3532	14	0
Liberecký kraj	2251	13	0
Královehradecký kraj	3034	20	0
Pardubický kraj	2106	14	1
Kraj Vysočina	2971	16	3
Jihomoravský kraj	4263	33	2
Olomoucký kraj	2208	13	1
Zlínský kraj	1404	15	1
Moravskoslezský kraj	2086	15	0
Celkem	40393	304	12

Tabulka: počet památek v ČR podle krajů (Zdroj vlastní zpracování)

Fotografie:



Foto 1. klášter premonstrátů v Teplé před obnovou (Zdroj www.klastertepla.cz)



Foto 2. klášter premonstrátů v Teplé po obnově (Zdroj www.klastertepla.cz)



Foto 3. Národní centrum divadla a tance ve Valticích před obnovou (Zdroj www.kvalitazivota.eu)



Foto 4. Národní centrum divadla a tance ve Valticích po obnově (Zdroj www.kvalitazivota.eu)



Foto 5. klášter Český Krumlov před obnovou (Zdroj vlastní archiv autorky)



Foto 6. klášter Český Krumlov po obnově (Zdroj www.kvalitazivota.eu)

Rozhovory:

Dotazovaný příjemce č. 1 – Administrátor projektu Vzorová obnova NKP Klášter premonstrátů Teplá

1. Jaké vnímáte největší rozdíly mezi programovým obdobím 2007-2013 a obdobím 2014-2020?

Zjednodušení a zpřehlednění podmínek, zejména uvedených v Obecných a specifických pravidlech včetně příloh, a předpokládám i administrace projektů. Z hlediska přípravy a pravděpodobně i realizace projektu k výraznějším změnám nedošlo.

2. Zhodnoťte rozdíly mezi podmínkami dotace pro žadatele v IOP a IROP v oblasti obnovy kulturního dědictví v těchto konkrétních oblastech:

a. Oprávnění žadatelé

Rozdíl vidím akorát v povinnosti zápisu vlastnického práva do katastru nemovitostí, to by např. u projektu v Teplé byl problém, protože ten byl realizován na základě smlouvy o pronájmu.

b. Podporované aktivity

U pohledu projektů nevidím velký rozdíl, ale problém by mohl nastat u rozdělení aktivit na hlavní a vedlejší. Omezení vedlejších aktivit na 15% není problém samo o sobě. Velký problém ale je, že (z pro mne nepochopitelných důvodů) jsou do vedlejších aktivit zařazeny jednak činnosti jako zhotovení projektové dokumentace a zabezpečení stavby a jednak pořízení exponátů, když nejdůležitějšími aktivitami projektů jsou stavební obnova památek a vybudování expozic, pro něž jsou uvedené činnosti nezbytné.

c. Struktura a způsob financování

Problém je hlavně ex- post financování. Ne samo o sobě, ale s ohledem na to, že bez ohledu na výchozí finanční plán stejně nejspíš dojde ve skutečnosti k tomu, že ke konci realizační fáze projektu se nakumulují hlavně stavební výdaje ve velkém objemu. Při cca tříměsíčních lhůtách pro proplacení výdajů poskytovatelem dotace, se tak příjemce může dostat, alespoň krátkodobě, do potíží s proplácením faktur v termínech splatnosti. Zavedení spolufinancování nebude mít u obcí a krajů až takový vliv, maximálně u menších obcí. Problém by ale mohl být u neziskovek a církevních organizací. Míra vlastního spolufinancování je tam sice nižší, ale i tak to pro tyto organizace může představovat problém.

d. Administrativní náročnost

Kromě již uvedených problémů jsou v IROP ještě dva zásadní problémy. Zaprvé, požadavek na přiložení autorizovaného položkového stavebního rozpočtu k žádosti. Položkový stavební rozpočet by se měl dělat až na základě dokumentace k provedení stavby. Vzhledem k délce 13. výzvy (něco přes čtyři měsíce) přitom nebylo možné stihnout vysoutěžit projektanta, zpracovat dokumentaci pro stavební podvolení, poté dokumentaci k provedení stavby a následně položkový rozpočet. To se zřejmě odrazilo v tom, že dokumentace k provedení stavby k žádosti být přiložená nemusí. Podle názorů některých projektantů a stavebních expertů je pak ale požadavek na položkový rozpočet nelogický.

Za druhé, Obecná a Specifická pravidla neřeší některé podstatné aspekty projektů vůbec nebo ne dost jasně, některé zase naopak příliš komplikovaně.

3. Jsou tyto rozdíly dle Vašeho názoru převážně kladné či záporné pro příjemce dotace?

Osobně je vnímám spíše jako záporné.

4. Myslíte si, že projekt Vzorová obnova NKP Klášter premonstrátů Teplá by mohl být podpořen v IROP ve stejné podobě?

Ne. Aktivitby by mohly být podpořeny stejně, ale nedostaly bychom tolik peněz jako v IOP.

Dotazovaný příjemce č. 2 – Administrátor projektu Revitalizace areálu kláštera Český Krumlov

1. Jaké vnímáte největší rozdíly mezi programovým obdobím 2007-2013 a obdobím 2014-2020?

Další ztížení podmínek získání dotací u malých měst jako je Český Krumlov. IOP sice velmi náročný, ale dosažitelný, IROP po stránce zajištění spolufinancování a předfinancování téměř k nedosažení

2. Zhodnoťte rozdíly mezi podmínkami dotace pro žadatele v IOP a IROP v oblasti obnovy kulturního dědictví v těchto konkrétních oblastech:

a. Oprávnění žadatelé

Téměř stejné.

b. Podporované aktivity

v IROP je podporována čistě revitalizace památek, IOP stavěl také na kulturním využití

c. Struktura a způsob financování

pro menší města je dnes celkem beznadějně dokončit projekt bez cizí pomoci (nemají vlastní prostředky na část spolufinancování), navíc v podstatě neexistuje možnost udělení výjimek, dalším problémem je nemožnost kofinancování atd. Největší problém ale asi vidím ve financování ex-post.

d. Administrativní náročnost

Z části zjednodušení v tom, že není potřeba předkládat papírovou formu dokumentů, ale na druhé straně několik nových požadavků, které administrativní náročnost ztěžují.

3. Jsou tyto rozdíly dle Vašeho názoru převážně kladné či záporné pro příjemce dotace?

Zcela záporné, IROP oproti IOP znamená třeba pro Český Krumlov několik kroků zpět

4. Myslíte si, že projekt Revitalizace areálu kláštera Český Krumlov by mohl být podpořen v IROP ve stejné podobě?

Je to možné a v současné době prakticky jiná možnost není, Český Krumlov svoji žádost podal a budeme asi i úspěšný, ale doposud nemáme zajištěno profinancování vlastních zdrojů, takže to může skončit ne přijmutí dotace a kulturní památka světového významu bude chátrat dál.

Dotazovaný příjemce č. 3 – Administrátor projektu Národní centrum divadla a tance

1. Jaké vnímáte největší rozdíly mezi programovým obdobím 2007-2013 a obdobím 2014-2020?

Období 2014-2020 v dobré víře (koncentrace zdrojů na větší projekty) cílí na obnovu „velkých“ památek (knihoven, kulturních památek, muzeí atd.), což bohužel odnášejí památky nižšího řádu a objekty bez památkové ochrany. Tím, že na jejich obnovu je málo prostředků

z národních zdrojů (státní rozpočet, krajské a obecné rozpočty), dochází reálně ke zhoršování fyzického stavu jednotlivých objektů a k růstu rozdílů mezi těmi „elitními“ (na něž by se peníze vždycky našly – Karlštejn asi nikdo spadnout nenechá) a těmi ostatními. Osobně tedy považuji věcné zaměření podpory v roce 2007-13 za vhodnější

2. Zhodnoťte rozdíly mezi podmínkami dotace pro žadatele v IOP a IROP v oblasti obnovy kulturního dědictví v těchto konkrétních oblastech:

a. Oprávnění žadatelé

V období 2014-20 je obecně méně způsobilých žadatelů (tím, že jsou taxativně jmenovány skupiny památek, které lze podpořit).

b. Podporované aktivity

V IROP se klade větší důraz na integrované aktivity, tedy rekonstrukce památky musí být součástí koncepční revitalizace dané zóny ve městě či obci, musí pokud možno navrhnout nové využití pro zrekonstruované objekty atd.

c. Struktura a způsob financování

Nejvíce problémů příjemcům nejspíše způsobí ex-post financování, kdy se mohou snadno dostat do finančních problémů. Zavedení spolufinancování nevnímám jako velkou změnu, velká většina vlastníků památky je schopna tyto prostředky sehnat. Zavedení tzv. small-scale už ale není tak malá změna. Zásadní je, že ovlivňuje také vlastní prostředky vlastníka památky a zahrnuje také nezpůsobilé výdaje. I kdyby se rozpočet do tohoto limitu u velké památky vešel, není vyloučené, že ho v době udržitelnosti překročí a v tom, případě, by museli vracet celou dotaci. To vnímám jako velké riziko celého IROP.

d. Administrativní náročnost

Z hlediska administrativní náročnosti tvorby žádostí o dotaci vidím určitá zjednodušení, které žadatelům a příjemcům mírně ulehčují život (ale opravdu jen mírně, často jde spíše o kosmetické změny a v leckterých aspektech je naopak administrace projektů náročnější než v předchozím období).

3. Jsou tyto rozdíly dle Vašeho názoru převážně kladné či záporné pro příjemce dotace?

Řekl bych, že z hlediska čisté projektové administrace (tvorba žádosti o dotaci, odevzdání žádosti, tvorba monitorovacích zpráv o průběhu projektu atd.) je současné období 2014-20

mírně přívětivější než období předchozí. Naopak z hlediska přípravy projektů a jeho úpravy tak, aby se „vešel“ do okruhu podporovaných aktivit, je současné období složitější než období předchozí.

4. Myslíte si, že projekt Národní centrum divadla a tance by mohl být podpořen v IROP ve stejné podobě?

Obecně projekty ano, ale často se jistě setkají s tím, že v předchozím období by se jejich projekt do podmínek dotace vešel, ale v tomto období už ne, to by byl pravděpodobně případ také tohoto projektu.

Dotazovaný manažer projektu č. 1

1. Jak dlouho pracujete jako manažer projektu o projektů na obnovu kulturního dědictví?

3,5 roku

2. Jaké vnímáte největší rozdíly mezi programovým obdobím 2007-2013 a obdobím 2014-2020?

Změna proplácení, ex-post financování – větší nároky na finanční prostředky žadatele. Zaveden limit Small-scale na funkční celek – není možné realizovat velké projekty. Mnohdy projektem řešeny jen nejnnutnější práce (havarijní části objektů). Změna monitorovacího systému – odpadá zaslání tištěných dokumentů. Nevýhodou je komplikovanost nového monitorovacího systému.

3. Zhodnoťte rozdíly mezi podmínkami dotace pro žadatele v IOP a IROP v oblasti obnovy kulturního dědictví v těchto konkrétních oblastech:

a. Oprávnění žadatelé

beze změn

b. Podporované aktivity

pozitivně. Hlavní aktivitou je obnova památek, zahrad, odstraňování bariér... V IOPu byly aktivity projekty podmíněny náplní projektu, tj. kulturními aktivitami, které budou v obnovené části z projektu probíhat.

c. Struktura a způsob financování

Negativní. Ex-post financování. Viz výše.

d. Administrativní náročnost

Při plné funkčnosti monitorovacího systému by se mohla administrativní náročnost snížit, zatím tomu ale tak není.

4. Jsou tyto rozdíly dle Vašeho názoru převážně kladné či záporné pro příjemce dotace?

Pro příjemce hodnotím změny převážně jako negativní. Je omezena velikost projektů kvůli limitu Small scale (viz výše), tento limit omezuje i příjemce ve financování z vlastních zdrojů. Vlastní zdroje na funkční celek jsou rovněž započítávané do limitu Small scale, tj. problém s opravami na stejném objektu z vlastních zdrojů. Ex-post financování zvyšuje nároky na vlastní zdroje příjemce a předfinancování projektu.

Jako pozitivní hodnotím změnu v aktivitách projektu a např. ve způsobu vykazování návštěvnosti objektu. Nyní stačí prokázat návštěvnost pouze v první roce od ukončení realizace projektu. Rovněž se neprovádí přepočet finanční mezery.

5. Myslíte si, že projekty, které byly realizovány v IOP by mohly být také realizovány v IROP v nezměněné podobě? Uveďte svůj názor také u těchto projektů:

a. Vzorová obnova NKP Klášter premonstrátů Teplá

Ne, nesplňovalo by limit small scale

b. Revitalizace areálu kláštera Český Krumlov

Ne, nesplňovalo by limit small scale. V projektu bylo dále ubytování, což je nepodporovaná aktivita projektu.

c. Národní centrum divadla a tance

Ne, kvůli limitu small scale. Reálně sice bylo nakonec vyčerpáno v nově stanoveném limitu pro památky Unesco, ale v žádosti o podporu byla uvedena částka přes tento limit. Nebylo by v tomto rozsahu podpořeno

Dotazovaný manažer projektu č. 2

1. Jak dlouho pracujete jako manažer projektu o projektů na obnovu kulturního dědictví?

3,5 roku

2. Jaké vnímáte největší rozdíly mezi programovým obdobím 2007-2013 a obdobím 2014-2020?

V Období 2007-2013 byl monitorovací systém Monit byl pouze podpůrným nástrojem, žádosti o podporu, žádosti o změnu, žádosti o platbu, RoPD apod. byly v papírové podobě. V období 2014-2020 jsou všechny dokumenty jsou vydávány a administrovány elektronicky přes systém MS2014+, který ale nefunguje tak, jak by měl. Pro oblast kultury byl zaveden limit podpory infrastruktury malého měřítka (small-scale) a financování ex-post. Podpora kulturního dědictví má v období 2014-2020 blokovou výjimku, tzn. nemusí se řešit, zda zakládá veřejnou podporu. Zároveň byly stanoveny aktivity, které podpořeny být nesmí, zejména stravovací a ubytovací zařízení.

3. Zhodnoťte rozdíly mezi podmínkami dotace pro žadatele v IOP a IROP v oblasti obnovy kulturního dědictví v těchto konkrétních oblastech:

a. Oprávnění žadatelé

stejně

b. Podporované aktivity

díky blokové výjimce se nemusí řešit, zda jsou v projektu komerční aktivity. Povolené aktivity jsou omezeny pouze na kulturní aktivity. Byly stanoveny zakázané aktivity, zejména stravovací a ubytovací zařízení

c. Struktura a způsob financování

Především zavedení limitu „small-scale“ a ex-post financování.

d. Administrativní náročnost

Lehké ulehčení, protože vše půjde přes monitorovací systém.

4. Jsou tyto rozdíly dle Vašeho názoru převážně kladné či záporné pro příjemce dotace?

Limit small-scale a ex-post financování jsou pro žadatele jednoznačně záporné. Výše limitu vůbec neodpovídá potřebám řady NKP a památek UNESCO. Ex-post financování zase zvyšuje riziko porušení rozpočtové kázně, protože už neprobíhá průběžná kontrola, ale pouze následná, poté, co jsou prostředky dotace uhrazené. Byla tak zcela eliminována prevence vzniku nesrovnalostí a porušení rozpočtové kázně.

Bloková výjimka je spíše kladná, žadatel může mít i komerční aktivity, pokud spadají do podporovaných kulturních aktivit. Na druhou stranu je nyní zakázáno jakékoli ubytování, v předchozím období bylo povoleno za určitých podmínek (např. pro účastníky vzdělávacích programů)

5. Myslíte si, že projekty, které byly realizovány v IOP by mohly být také realizovány v IROP v nezměněné podobě? Uveďte svůj názor také u těchto projektů:

- a. Vzorová obnova NKP Klášter premonstrátů Teplá**
- b. Revitalizace areálu kláštera Český Krumlov**
- c. Národní centrum divadla a tance**

Žádný projekt by nemohl být realizován v nezměněné podobě, protože by nesplnily limit small-scale. Vzhledem k tomu, že se do limitu započítávají i nezpůsobilé výdaje, nemohly by tyto projekty být vůbec zrealizovány v takovém rozsahu.

V Českém Krumlově byly vybudovány ubytovací kapacity, které by v novém období byly nezpůsobilým výdajem.

Dotazovaný manažer projektu č. 3

1. Jak dlouho pracujete jako manažer projektu o projektů na obnovu kulturního dědictví?

3,5 roku (od listopadu 2013)

2. Jaké vnímáte největší rozdíly mezi programovým obdobím 2007-2013 a obdobím 2014-2020?

monitorovací systém (komplikovaná práce, systém se nastavuje za ostrého provozu), jednotné metodické prostředí, systém hodnocení, systém proplácení výdajů projektu (ex-post), nastavení administrace a kontrol realizace projektů.

3. Zhodnoťte rozdíly mezi podmínkami dotace pro žadatele v IOP a IROP v oblasti obnovy kulturního dědictví v těchto konkrétních oblastech:

a. Oprávnění žadatelé

stejní (vlastníci památek)

b. Podporované aktivity

víceméně stejné (není kladen takový důraz na programové kulturní aktivity jako u IOP, nicméně stejně žadatel musí prokázat zvýšení návštěvnosti). Výhodou je neřeší veřejné podpory (v IROP je bloková výjimka)

c. Struktura a způsob financování

rozdíl je hlavně ex-post proplácení a limit small scale

d. Administrativní náročnost

Administrace žádostí o podporu a žádostí o platbu je příliš dlouhá, hlavně z důvodu nefunkčního monitorovacího systému.

4. Jsou tyto rozdíly dle Vašeho názoru převážně kladné či záporné pro příjemce dotace?

Převážně záporné, při zpracování projektu se řeší zejména limit small scalle, památky nemohou dostat takovou výši dotace, která by jim umožňovala skutečně komplexní obnovu. Oproti IOP se řeší drobnější projekty (stavby či tzv. funkční celky). V realizaci zase začíná příjemcům docházet riziko proplácení ex-post. A to zejména u PO OSS, kde v IOP byli zvyklí na průběžnou kontrolu nákladů před odevzdáním ŽoP. Další problém je administrace projektu v systému, který je nevyzpytatelný a neodpovídá požadavkům na rychlejší, transparentnější a přehlednější systém práce s projekty.

5. Myslíte si, že projekty, které byly realizovány v IOP by mohly být také realizovány v IROP v nezměněné podobě? Uveďte svůj názor také u těchto projektů:

- a. Vzorová obnova NKP Klášter premonstrátů Teplá**
- b. Revitalizace areálu kláštera Český Krumlov**
- c. Národní centrum divadla a tance**

Nemohu se vyjádřit, neadministrovala jsem je, nicméně v takovém rozsahu by určitě nebylo možné je v IROP podpořit (limit small scalle).